

ProAgria

Keski-Pohjanmaa

Jäsen- ja asiakaslehti 3/2026
www.proagria.fi/kp

Farmari-
näyttelyn
tunnelmia

32–35

Kohti
ProAgria
Pohjanmaata

7

Ainalit:
Navetta
on pellon
asiakas

24–25

Jussilan
tilalla
kasvusto-
käynnillä

13

Kujalat
hyödyntä-
vät SAP-
analyysiä

16–17

Vaakaus-
palvelua
Paavoloilla

27

Aika päättää neuvonnan järjestämisestä Keski-Pohjanmaalla

Ritva-Liisa Nisula, johtaja ProAgria Keski-Pohjanmaa

Yhdistystoiminnan periaatteiden mukaisesti ProAgria Keski-Pohjanmaan jäsenistö päättää yhdistyksen toiminnan jatkamisesta tai sen päättämisestä. Yli 40 vuotta sitten päätettiin keskipohjalaisen neuvontajärjestön uudelleen perustamisesta ja irrottauduttiin pohjoisen suunnasta. Nyt kokoonnutaan päättämään mahdollisesta yhteisestä tulevaisuudesta ProAgria Etelä-Pohjanmaan kanssa.

Kahden vahvan maatalousmaakunnan neuvontaorganisaatioiden yhdistyminen on edennyt viimeiseen vaiheeseen. Jäsenistöä kutsutaan sankoin joukoin ottamaan kantaa ProAgria Keski-Pohjanmaan mahdolliseen purkamiseen ja toiminnan siirtymiseen eteläpohjalaisen kanssa muodostuvaan ProAgria Pohjanmaahan. Tottahan asia kiinnostanee järjestöväkeä ja jäsenistöä, siis tervetuloa kokoukseen!

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n ylimääräinen vuosikokous pidetään ma 28.9.2026 Kokkolassa. Kokouksessa päätetään toisen kerran ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n purka-

misesta, käsitellään yhdistymissopimusta, ProAgria Pohjanmaahan liittyviä hallituksen päätöksiä sekä ProAgria Pohjanmaan sääntöjä. Tulossa on historiallinen kokous.

Yhdistymissopimusta ei allekirjoitettu, koska Keski-Pohjanmaan vuosikokous 2025 teki hallituksen esittämään yhdistymissopimukseen täydennyksiä ja tarkennuksia, joita ei ollut Etelä-Pohjanmaan edustajiston hyväksymässä yhdistymissopimuksessa. Viime vuoden Keski-Pohjanmaan vuosikokouksen ja Etelä-Pohjanmaan edustajiston kokouksen jälkeen hallitukset ovat jatkaneet yhdistymiseen tähtäviä toimia ja tehneet siihen liittyviä päätöksiä tavoitteena toimintojen yhdistäminen vuoden 2027 alussa. Jos ProAgria Keski-Pohjanmaan toiminta päättyy, maatalous- ja maaseutuneuvonnan lisäksi myös maa- ja kotitalousnaisten sekä kalatalouskeskuksen palvelut siirtyvät uuteen organisaatioon.

Jos ProAgria Keski-Pohjanmaa jäsenten päätöksellä purkautuu, valitaan marraskuun vuosikokouksessa 15 keskipohjalaisista jäsentä ProAgria Pohjanmaan yhteiseen, laajen-

nettuun edustajistoon. Lisäksi käsitellään muut sääntömääräiset vuosikokousasiat. Saatetaanpa siellä vielä kerrata Pohjanmaan ProAgriaan liittyviä asioitakin.

Jäsenyhdistykset eli maamiesseurat, maa- ja kotitalousseurat, maa- ja kotitalousnaisten yhdistykset, kalatalousyhteisöt ja vastaavat voivat lähettää molempiin kokouksiin kaksi äänivaltaista vuosikokousedustajaa, jotka käyttävät ProAgria Keski-Pohjanmaan vuosikokouksissa jäsenyhdistyksensä ääntä valtakirjalla. Myös yhtiöitetty maatilayritykset nimeävät äänivaltaisen edustajansa valtakirjalla. Yrittäjä- ja henkilöjäsenet edustavat itseään.

On aika ottaa kantaa, tulla kertomaan se vuosikokouksiin ja päättää miten maatalous-, maaseutu-, kotitalous- ja kalatalousneuvontaa maakunnassa jatketaan. Jäsenillä on valta ja voima päättää juuri niin kuin parhaaksi näkevät.

Tervetuloa ylimääräiseen vuosikokoukseen 28.9. Kokkolaan tekemään historiaa ja 2.11. samaan paikkaan päättämään perinteisimmistä vuosikokousasioista.

Tapahtumakalenteri 2026

Tapahtumien yhteydessä on QR-koodi, joista voi puhelimen kameralla skannaamalla siirtyä suoraan aiheeseen liittyville nettisivuille. QR-koodinlukijan voi ladata ilmaiseksi sovelluskaupasta, ellei se ole valmiiksi yhdistetty puhelimen kameraominaisuuksiin.

Ravinteet talteen – Liete- ja kierrätysravinnepäivä

Nivalassa (PeltoTekno-hanke)
25.9. klo 10, Yliniemenkuja 44, Nivala

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n ylimääräinen vuosikokous

28.9.2026 klo 9.30 yritystalo Evaldissa Kokkolassa.
Kokouksessa päätetään toisen kerran yhdistyksen purkamisesta.

Helsingin Maatalous-konemessut
8.-10.10.

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n sekä Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten vuosikokoukset

2.11.2026 klo 9.30 yritystalo Evaldissa Kokkolassa.
Kokouksessa sääntömääräiset vuosikokousasiat sekä mahdolliset ProAgria Pohjanmaahan liittyvät seikat.

Vastuullisuus maatilan kilpailutekijänä –webinaarisarja (Tietovirta-hanke)
Vastuullinen tuotanto – vaatimuksia vai lisäarvoa maatilalle?
ke 4.11. klo 10–11.30
Mukana Suvi Anttila, yhteiskuntasuhde- ja vastuullisuusjohtaja

ProAgria Keskusten Liitosta, Sanna Nokka, kehityspäällikkö Valiolta ja Niina Immonen, kehitysjohdaja Atria Suomesta.

Lisätietoja:

Yrittäjä- ja yritysjäsenten webinaari
Tulevaisuuskestävä maatalo – Mitä tarkoittaa, miten varmistaa, miten varautua?
6.11. klo 8.30–10.30, Teams
Aihepiireinä talouden näkökulma ja markkinat, mihin kasvin-

tuotanto kehittyy, millaista osamista tarvitaan tulevaisuudessa, nuoret ja maatalousammatit sekä tilakohtainen varautuminen. Tule kuulemaan alustukset ja keskustelemaan aiheesta.

Ohjelma ja ilmoittautuminen:

Made in meidän lande ja Eloilta
13.11. klo 12–16 ja 19-01, Kohtaamispaikka Loisto, Kalajoki

Henkilöstöuutiset

JOUNI HUHTALA on jäänyt eläkkeelle syyskuun alussa.

RITVA KARRI on jäänyt eläkkeelle syyskuun alussa.

MINNA KETOLA on jäänyt eläkkeelle syyskuun alussa. Hän jatkaa osa-aikaisena tilitoimistopalveluissa lokakuussa.

SAARA MIKKOLA on siirtynyt toisen työnantajan palvelukseen.

Aina tulee jotain uutta

Usia uhkia on ilmaantunut afrikkalaisen sikaruton seurauksena. Uskomattoman kierteen aiheutti jo ensimmäinen kuolleena löydetty villisika, saati sitten taudin varmistuttua. Elin-tarvikevienti pysähtyi välittömästi, eikä vain tautialueelta, vaan koko Suomesta. Sikatiloilla on ollut haastavat ajat muutenkin. Nyt ketjussa kärsivät vielä monet viljantaimittajat. Ydinalueella jopa metsäkoneet ovat seisoksissa eli vaikutukset ulottuvat laajalle. Huippukalliin öljyn ansiosta monen ahdin-ko on jo paha.

Maidonhinta puhuttaa aina. Se näyttelee suurta roolia, mutta on muistettava, että markkinajohtajamme Valio joutuu tasapainoilemaan maailmanmarkkinoilla. Eikä hintoja lasketa syyttä.

Meneillään oleva sadonkorjuukausi sujuu säistä johtuen vaihtelevasti. Alueelliset vaihtelut ovat olleet isoja jopa maakunnan ja kuntienkin sisällä. Heinäsadot olivat huippusuuria ja viljaakin vaikuttaa hyvin tulevan, määrällisesti ja laadullisesti.

Nyt en puheenjohtajan palstalle erityisemmin kirjoita yhdistymiskuvioista, sillä niistä on järjestöaukeamalla tarkemmin. Toivottavasti yhdistyminen herättää mielenkiintoa ja tapaamme ylimääräisessä vuosikokouksessa syyskuun lopussa.

Hyviä puintikelejä!

Tapani Orjala
ProAgria Keski-Pohjanmaan
hallituksen puheenjohtaja
p. 040 5288 405

Meidät tavoitat

OTA YHTEYTTÄ!

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

Puhelin 040 5211 735
etunimi.sukunimi@proagria.fi
www.proagria.fi/kp
Toimisto avoinna 9-15
Valtakunnallinen palvelupuhelin
avoinna ma-to 9-15 044 4209 000

HALLINTOPALVELUT

Johtaja Ritva-Liisa Nisula 040 5849 550
Talouspäällikkö Marju Erkkilä 050 3402 633
Kehityspäällikkö Jouni Ingalsuo 040 5525 781
Pohjoisen alueen palvelupäällikkö
Juha Nivala 040 8610 641
Eteläisen alueen palvelupäällikkö
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Viestintä Milka Kähtävä 043 8254 281
Järjestöasiat Kirsi Ylitälo 040 1964 434
Taloussihteeri Salla Sulonen
(laskutus, ostorekontra) 040 5443 460

MAASEUTUNEUVONNAN ASIAANTUNTIJAPALVELUT

Tuotosseuranta
- näytteenotot, koelypsyt, aseman-
testaukset, robottimaitojen tallen-
nukset, viivakoodien opastukset
Armi Hotakainen 040 0644 261
Charlotta Hästbacka 050 5939 094
Katja Kellokoski 040 8492 870
Jonna-Minna Lassila 044 4863 077
Kirsi Leppikorpi 040 0367 656
Energianeuvonta Jari Tikkanen 040 0162 147
EU-tuet Jarmo Karhula 044 5212 210
Kannattavuuskirjanpito
Seija Roimela 040 8479 740
Kasvinuojeluruiskujen testaus
Jarmo Karhula 044 5212 210
Kasvinviljelyneuvonta ja SAP-analysit
Sari Harju (nurmet) 040 5234 114
Jenni Kangastalo 050 5937 651

Jarmo Karhula 044 5212 210
Ville Myllylä 050 5987 228
Riikka Rinta-aho 040 5234 116
Jari Tikkanen
(luomu ja luomukoulutus) 040 0162 147
Kotieläinneuvonta ja ruokinta
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Lammas- ja vuohitilojen neuvonta
Milla Alanco-Ollqvist 040 7060 558
Sini Sillanpää 043 8250 526
LEAN ja HR Liisa Koskela 050 5120 615
Luomukotieläinneuvonta
Seija Roimela 040 8479 740
Luonnonmukainen tuotanto,
EU-tukineuvonta
Seija Roimela 040 8479 740
Jari Tikkanen 040 0162 147
Luontoarvokauppa Milla Siltanen ... 043 8254 284
Lypsyrobottineuvonta
Katja Kellokoski 040 8492 870
Maatilojen talousneuvonta,
budjetointi, omistajanvaihdokset
Teemu Kinnunen 050 3100 827
Juha Nivala 040 8610 641
Heikki Ojala 040 5342 166
Neuvo-palvelut Jari Tikkanen 040 0162 147
Robottilypsyn kehitysohjelma
Katja Kellokoski 040 8492 870
Sonja Pyykölä (perhevapaalla)
Vaakauspalvelu Johanna Parpala 041 7310 913
Viljelijöiden työterveyshuolto
Liisa Koskela 050 5120 615
Yritysohjaaminen ja laatuasiat
Liisa Koskela 050 5120 615
Ympäristöneuvonta,
ympäristötukiasiat
Jari Tikkanen 040 0162 147

KALATALOUSKESKUS

Toiminnanjohtaja Elina Pusaa 050 3094 861

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Toiminnanjohtaja Kirsi Ylitälo 040 1964 434
Ruoka- ja ravitsemusasiantuntija
Milka Kähtävä 043 8254 281
Maisema- ja ympäristöasiantuntija
Milla Siltanen 043 8254 284

STRATEGIASUUNNITTELU

Liisa Koskela 050 5120 615
Heikki Ojala 040 5342 166

TILITOIMISTOPALVELUT

Maatalous- ja metsätalousasiakkaita
palvelevat kirjanpito-, kuukausi-
ilmoitus- ja palkanlaskenta-asioissa:
Minna Ketola (tavoitettavissa 10/26) 050 4063 975
Teemu Kinnunen 050 3100 827
Seija Roimela 040 8479 740
Milla Siltanen 043 8254 284
Yritysassiakkaita palvelevat
kirjanpito-, kuukausi-ilmoitus- ja
palkanlaskenta-asioissa:
Marju Erkkilä 050 3402 633
Minna Ketola (tavoitettavissa 10/26) 050 4063 975
Milla Siltanen 043 8254 284

RUOKINNAN OHJAUSPALVELUT JA TÄSMÄPALVELUT KOTIELÄINTILOILLE

Sari Harju 040 5234 114
Charlotta Hästbacka 050 5939 094
Katja Kellokoski 040 8492 870
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Sanna Luostarinen 0400 974 165
Johanna Parpala 041 7310 913
Kristiina Viitanen 050 4629 451

Kesätöissä ProAgrialla

Kesätyömme alkoi toukokuun alussa kattavalla perehdytyksellä Keski-Pohjanmaan ProAgrian historiaan ja nykyiseen toimintaan. Samalla meidät opastettiin talon sisäisiin käytäntöihin ja järjestelmien käyttöön. Kesän aikana olemme tutustuneet työkavereihimme ja heidän ansiostaan olemme saaneet oppia paljon uutta. Meidät on otettu lämpimästi vastaan ja mukaan työhön kuin työhön. Farmari-näyttely työllisti alkukesästä meitä melko paljon ja olikin antoisaa tutustua tällaisen tapahtuman järjestämiseen.

Kesä on ollut tapahtumarikas ja työpäivät mukavan vaihtelevia. Olemme päässeet oppimaan asiantuntijana työskentelyä. Kohtaamiset tilallisten kanssa ovat olleet kesän parhaita hetkiä. Olemme saaneet ajatuksia herättäviä keskusteluita aikaan maatalouden tilanteista ja muutoksista. Tiloilla on otettu hyvin kesätyöntekijät vastaan.

VIIVI TUOMELA

Kesätyö kasvintuotannon asiantuntijana

Olen kotoisin Keski-Suomesta Keuruulta. Kiinnostukseni maatalouteen heräsi jo lapsena mökkinaapurissa sijaitsevan maitotilan kautta, jossa pääsin seuraamaan tilan arkea ja tutustumaan lypsykarjatyöhön. Siellä syttyi kipinä alaa kohtaan ja vuosien myötä kiinnostuksesta on tullut ammatti. Työkokemusta minulle on kertynyt useilta maitotiloilta sekä lomittajan että karjanhoitajan työtehtävistä. Valmistuin agrologiksi kesäkuussa 2026 ja ensimmäiseltä koulutukseltani olen eläintenhoitaja.

Kesän aikana olen saanut ProAgrialla monipuolisen katsauksen maatalousalan asiantuntijatyöhön niin pellolla, toimistolla kuin tilakäynneilläkin. Työtehtäviini on kuulunut muun muassa peltotukihakemuksiin perehtymistä, mekaanisten maitomittareiden huoltoa, kasvustokäyntejä, osallistumista kasvinsuojeluruiskujen testauksiin, Farmarissa kotieläinlääkintätyöskentelemistä, tutustumista vaakauspalveluun sekä SAP-näytteiden eli kasvinesteanalyyysien keräämistä ja perehtymistä analyyysien tulkintaan.

Kesän parasta antia ovat olleet uuden oppiminen, kohtaamiset tilallisten kanssa sekä mukavat työkaverit. Kokonaisuudessaan kesä on ollut erittäin opettavainen ja tarjonnut erinomaisen mahdollisuuden tutustua maatalousalan asiantuntijatyöhön käytännössä. Kesän aikana karttuneet kokemukset ja opit antavat hyvän pohjan tulevaisuuden työuralle.

JESSICA PEKKARINEN

Kesätyö kotieläintuotannon asiantuntijana

Kotoisin olen Keski-Suomesta Kinnulasta, mutta keväällä muutin Keski-Pohjanmaan puolelle Lestijärvelle. Maatalouteen olen ollut kytköksissä koko ikäni sukulaisten ja tuttavien ansiosta. Nykyisin opiskelen monimotona agrologiksi Savonialla ja valmistun näillä näkymin ensi keväänä, kesän aikana olen myös suorittanut opiskeluihini sisältävää asiantuntijaharjoittelua. Ennen agrologiopintoja olen opiskellut kaksi maatalousalan perustutkintoa sekä ammattitutkinnon. Vahvin kokemus minulla on maidontuotannosta ja olenkin työskennellyt lypsykarjatilalla pian yhdeksän vuoden ajan tehden kaikkia tilan töitä tuotannon suunnittelusta kasvinviljely- ja eläintenhoitotöihin.

Kesän aikana olen päässyt näkemään paljon erilaisia ja eri kokoisia tiloja, jota odotin kesätyössäni eniten. Kesätyö on sisältänyt tutustumista tuotosseurantaan, sen perusteisiin ja näytteenottoon robottitiloilla sekä asematiloilla. Kesän aikana olen saanut tutustua myös SAP-näytteiden keruuseen sekä ruokinta-asiantuntijan työhön. Lisäksi olen päässyt tekemään mekaanisten maitomittarien huoltoa. Hygienian tärkeys on korostunut pälväisilatilanteen vuoksi, ja tautiin on tullut perehdyttyä kesän aikana. Työ on pitänyt sisällään paljon autolla ajoa, kun on saanut kiertää tiloilla. Työpäivien pituus on vaihdellut suuresti. Kesätyö ProAgrialla on ollut monipuolista ja antanut hyvän kuvan kotieläinasiantuntijan työstä. Antoisaa on ollut päästä tutustumaan myös kasviasiantuntijan sekä ruokinta-asiantuntijan töihin. Parasta kesässä ovat olleet kohtaamiset ja keskustelut maatalousyrittäjien kanssa sekä tutustuminen työkavereihin.

Ravinteet talteen!

Liete- ja kierrätysravinnepäivä Nivalassa

25.9.2026 klo 10.00
Yliniemenkuja 44,
Nivala

Nivala kutsuu alan osaajat, yrittäjät ja innovaattorit yhteen – älä jää jälkeen!

Tapahtumassa järjestetään Suomen suurin lietteen ja kierrätyslannoitteiden levitysnäytös – ainutlaatuinen tilaisuus nähdä käytännössä, miten uusimmat ratkaisut muuttavat maatalouden arkea.

Ohjelmassa

- Työnäytöksessä esitellään innovatiivisia menetelmiä lietteen ja kierrätyslannoitteiden levitykseen ja käsittelyyn
- Kenttäkokeissa vertaillaan biokaasulaitoksen rejektin ja kullulietteen eroja
- Asiantuntijapuheenvuoro: Tavoitteena kestävä nurmi – miten täydennyskylvö ja kasvinsuojelun ajoitus tukevat nurmen pitkäikäisyyttä?
- Päivän aikana tarjolla ajankohtaista tietoa ja tulevaisuuden ratkaisuja, jotka vievät maataloutta kohti resurssiviisasta tulevaisuutta
- Tapahtumassa mukana asiantuntijoita ja koulutusta!

Lisätietoja

Projektipäällikkö Jari Vierimaa
• jari.t.vierimaa@nivala.fi
• p. 040 3447 256

*Valmistaudy vuoden 2026
odotetuimpaan
maatalouskohtaamiseen
– Nivalassa tavataan!*

Kipsi, kuitu vai rakennekalkki -opas maanparannusaineen valintaan

Kipsi, kuitu ja rakennekalkki parantavat maan rakennetta sekä vähentävät maa-aineksen ja fosforin huuhtoutumista pelloilta vesistöihin. Uusi opas auttaa viljelijää valitsemaan kullekin lohkolle sopivan maanparannusaineen, neuvoo oikean aineen valintaan lohko-kohtaisesti ja antaa tietoa eri aineiden yhdistelemisestä. Oppaassa on käytännön ohjeita levityksen suunnitteluun, tietoa maanparannuskipsin, maanparannuskuidun ja rakennekalkin vaikutuksista maahan sekä tietoa aineiden hyödyistä vesistöille.

Lataa Kipsi, kuitu ja rakennekalkki -opas viljelijöille:

Tietovirta-hankkeen Vastuullisuus maatilan kilpailutekijänä –webinaarisarja

Vastuullinen tuotanto – vaatimuksia vai lisäarvoa maatilalle?

Ke 4.11.2026 klo 10–11.30 • Mukana: Suvi Anttila, yhteiskuntasuhde- ja vastuullisuusjohtaja, ProAgria Keskusten Liitto
Sanna Nokka, kehityspäällikkö, Valio
Niina Immonen, kehitysjohtaja, Atria Suomi

Sarjan seuraavat osat: Saako vastuullinen maatalo tulevaisuudessa rahaa halvemmalla? / Mitä vastuullisuusvaatimuksia markkinoilta ja EU:sta on tulossa viljelijälle?

Lisätietoja:

ProAgria

#onnistummeyhdessä

Jäsen- ja järjestöasiat

Jäsen- ja järjestöasiat
Kirsi Ylitalo
Puh. 040 1964 434
kirsi.ylitalo@proagria.fi

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n

YLIMÄÄRÄINEN VUOSIKOKOUS ma 28.9.2026 klo 10

Yritystalo Evald, alakerran kokoustila Aava,
Ristirannankatu 1, Kokkola

Autot HalpaHallin kattotasanteelle, 3. krs. P-kiekoja ei tarvita.

Kahvitarjoilu ja valtakirjojen tarkastus klo 9.30.

Vuosikokous klo 10.

Kokouksessa päätetään toisen kerran yhdistyksen purkamisesta, käsitellään ProAgria Keski-Pohjanmaan ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan yhdistymistä ProAgria Pohjanmaaksi sekä ProAgria Pohjanmaan sääntöjä.

Tervetuloa!

Hallitus

ProAgria
Keski-Pohjanmaa

YRITTÄJÄ- JA YRITYSJÄSENTEN WEBINAARI

Tulevaisuuskestävä maatila – mitä tarkoittaa, miten varmistaa, miten varautua?

6.11.2026 klo 8.30–10.30, Teams

Aihepiireinä talouden näkökulma ja markkinat, mihin kasvintuotanto kehittyy, millaista osaamista tarvitaan tulevaisuudessa, nuoret ja maatalousammatit sekä tilakohtainen varautuminen.

Tule kuulemaan alustukset ja keskustelemaan aiheesta.

Ohjelma ja ilmoittautuminen:

ProAgria

#onnistummeyhdessä

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiön apurahat

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiö myöntää apurahoja opiskelijoille, jotka edistävät opinnäytetyöllään tai muutoin opinnoissaan keskipohjalaista maataloutta tai sen lähellä olevia elinkeinoja (mm. käsityöala, koti- ja puutarhatalous sekä kalatalous) tai suorittavat harjoitteluaan em. alojen edistämisorganisaatioissa.

Apurahat ovat jatkuvasti haettavissa. Vapaamuotoiset hakemukset, joihin liitetään ansioluettelo ja apurahan käyttösuunnitelma tai hyväksytystä opinnäytetyöstä aiheutuneet kustannukset, osoitetaan Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiölle, osoite Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola tai s-postilla osoitteella ritva-liisa.nisula@proagria.fi. Lisätietoja antaa Ritva-Liisa Nisula, p. 040 5849 550.

ProAgria
Keski-Pohjanmaa

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Keski-Pohjanmaan
KALATALOUSKESKUS

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:n ja
Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten

VUOSIKOKOUS ma 2.11.2026 klo 10

Yritystalo Evald, alakerran kokoustila Aava,
Ristirannankatu 1, Kokkola

Autot HalpaHallin kattotasanteelle, 3. krs. P-kiekoja ei tarvita.

Kahvitarjoilu ja valtakirjojen tarkastus klo 9.30.

Vuosikokous klo 10.

Kokouksessa päätetään yhdistyksen purkamisesta, ellei siitä ole päätetty aikaisemmin sekä käsitellään ProAgria Keski-Pohjanmaan ja ProAgria Etelä-Pohjanmaan yhdistymistä ProAgria Pohjanmaaksi ja valitaan sen keskipohjalaiset luottamushenkilöt. Lisäksi ProAgria Keski-Pohjanmaan sääntömääräiset vuosikokoukselle kuuluvat asiat.

Muistamiset ja huomioonnot • Joulupuu

Tervetuloa!

Hallitus

Seurantalojen korjausavustukset

Hakuaika päättyy 30.9.2026 klo 16.00. Avustuspäätökset julkistetaan huhtikuussa 2027. Seurantalojen korjausavustuksilla on tarkoitus säilyttää seurantalojen kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennusperintöä, mahdollistaa niiden erityispiirteet säilyttävä korjaaminen ja käytettävyyttä parantavat välttämättömät muutostyöt. Avustus on tarkoitettu ensisijaisesti perinteisten, vakiintuneessa käytössä olevien seurantalojen välttämättömiin korjaustöihin.

Lisätiedot Kotiseutuliiton nettisivuilta:

ProAgria

#onnistummeyhdessä

Kohti ProAgria Pohjanmaata

Asiakkaiden ja asiantuntijoiden parhaaksi on ollut hallituksen lähtökohta heti alusta alkaen. Tällä turvataan nykyaikaisille tiloille laadukasta neuvontaa ja strategista kumppanuutta muuttuvassa toimintaympäristössä. Myös asiantuntijoille saadaan nykyistä paremmat tukiverkostot työn tekemiseen ja riittävät voimavarat ja kehittymismahdollisuudet turvaava työnantaja. Keski-Pohjanmaan taloudellinen asema on heikentynyt vuosien mittaan ja nyt on hyvä hetki myös talouden näkökulmasta yhdistymiselle ja siitä kautta saavutettavalle tehostumiselle, myös henkilöstön veto- ja pitovoima paranee yhdistymisen myötä. Henkilöstön hyvinvointi ja talous ovat olleet hallituksen päätöksenteossa keskeisimpiä tavoitteita.

Kaikki tämä on mahdollista, mikäli jäsenistö päättää hyväksyä ylimääräisessä vuosikokouksessa riittävällä enemmistöllä yhdistyksen purkamisen. Mikäli näin tapahtuu, uuden keskuksen edustajistoon valitaan meiltä 15 henkilöä Etelä-Pohjanmaan 30 henkilön lisäksi, varsinaisessa vuosikokouksessa. Edustajisto valitsee aikanaan hallituksen uudelle keskukselle 5 jäsentä + puheenjohtaja, joista meillä on 2 jäsentä. Hallituksen puheenjohtaja on aluksi eri maakunnasta kuin edustajiston puheenjohtaja. Näin on sovittu ja kirjattu uuden keskuksen sääntöihin. Asiantuntijoiden irtisanomisille ei näyttäisi olevan tarvetta vaan päinvastoin uusia rekrytointejä tarvitaan, tästä hallitukset ovat jo päättäneet ja rekrytointejä tehdään jo tänä vuonna tulevaa silmällä pitäen. Valitut esihenkilöt aloittavat toimialakohtaisten tiimien vetäjinä vuoden alusta. Meiltä Kirsi Ylitälo on valittu Maa- ja Kotitalousnaisten toiminnanjohtajaksi, Elina Pusaa kalatalouskeskuksen, Jouni Ingalsuo on valittu hanketoiminnan kehityspäälliköksi.

On luontevaa, että kaksi pohjalaista keskusta yhdistyy yhdeksi merkittäväksi keskuksiksi. Tuleva keskus on maantieteellisesti kooltaan maltillinen, vain 313 kilometriä etelästä pohjoiseen ja sillä alueella tuotetaan yli 20 prosenttia Suomen elintarvikkeista ja aktiivisia tiloja on alueella vielä runsaasti. Molemmissa keskuksissa on paljon kotieläintiloja ja vahvaa kasvintuotantoa. Keski-Pohjanmaalla maidontuotantoa ja Etelä-Pohjanmaalla sika- ja siipikarjatuotantoa. Etelä-Pohjanmaalla ei ole ProAgrian alaisuudessa Kalatalouskeskusta, mutta meidän siirtyä sellaisenaan. Heti alusta oli selvää, että kyllä pohjalaiset on pohjimmiltaan hyvin samaa heimoa, vaikka pieniä eroja saattaa luonteissa ja tavoissa olla. Maa- ja Kotitalousnaiset ovat toimineet yhteisen toiminnanjohtajan alaisuudessa jo vuosia. Tilipalvelut ovat kasvava toimiala ja yhdistymisen myötä saamme myös Keski-Pohjanmaalle auktorisoidun tilitoimiston.

Tapani Orjala

Näin olemme edenneet

Syksy 2023

Hallituksen listalla Etelä-Pohjanmaan ProAgrian esittämä kutsu keskusteluihin keskustusten yhdistämisestä.

Tammikuu 2024

Ensimmäiset tunnuslaskut Härmän kylpylässä, mukana molempien keskustusten johtajat ja puheenjohtajat.

Kevät 2024

Jatkettu keskusteluja isommalla joukolla ja selvitetty myös mahdollisuuksia olisiko ÖSL kiinnostunut olemaan mukana. He kuitenkin kiittivät huomioinnista, mutta eivät halunneet osallistua pidemmälle.

Syksy 2024

Keskusteluja jatkettiin ja tulevaisuutta hahmoteltiin puheenjohtajiston ja johtajien kokoonpanolla. Ensimmäiset hahmotelmat mahdollisesta ProAgria Pohjanmaasta hahmotuivat.

Vuosi 2025

Hahmotelmat yhdistymissopimuksesta ja säännöistä. Hallitukset valitsivat tulevalle keskukselle johtajaksi Henri Honkalan. Henkilöstölle pidettiin asiasta yhteinen infotilaisuus.

Joulukuu 2025

Etelä-Pohjanmaan edustajakokous ja Keski-Pohjanmaan vuosikokous pidettiin samaan aikaan. Etelä-Pohjanmaalla hyväksyttiin yhdistymissopimus ja Keski-Pohjanmaalla päätettiin ensimmäisen kerran yhdistyksen purkamisesta ja hyväksyttiin muutettu yhdistymissopimus.

Kevät 2026

Jatkettiin vuosikokoukselta saadulla mandaatilla neuvotteluita ja alettiin muodostaa organisaatiota. Organisaatioon valittiin esihenkilöt sisäisellä haulla ja hakemusten ja haastattelujen jälkeen molemmat hallitukset päättivät valinnoista. Molempien keskustusten henkilöstö osallistui yhteiseen henkilöstöpäivään Kalajoelle. Myös hallitukset pitivät yhteisen kokouksen. Kesällä on pidetty infotilaisuus koko henkilöstölle.

Syksy 2026

Laaditaan budjetti ja toimintasuunnitelma mahdollisesti 1.1.2027 aloittavalle ProAgria Pohjanmaalle, mikäli Keski-Pohjanmaan ylimääräinen vuosikokous päättää riittävällä enemmistöllä yhdistyksen purkamisesta toisen kerran.

Kangaskylän maaseutu-seura kutsui kiitoskahveille

Reisjärven Kangaskylällä vietettiin 14. elokuuta lämminhenkistä kyläiltaa ja kiitoskahvitilaisuutta. Ilta kokosi yhteen noin 70 nykyistä ja entistä kyläläistä vauvasta vaariin, ja kunniavieraisiksi oli kutsuttu vuosien varrella maaseutuseuran toiminnassa mukana olleita aktiiveja. Tapahtuma oli samalla yhteinen juhla Kangaskylän Maaseutuseura ry:n vuonna 2025 saamalle Maaseudun Puolesta -kunniamaininnalle, jonka ProAgria myönsi tunnustuksena maaseudun ja kyläyhteisön hyväksi tehdystä työstä.

Kunniamaininta koko kylälle

Kunniamaininta koettiin kylällä erityisen merkitykselliseksi, sillä se nähtiin kiitoksena koko yhteisölle. Kangaskylän maaseutuseuran juuret ulottuvat yli sadan vuoden taakse, vuonna 1913 perustettuun Kangaskylän Maamiesseuraan. Vuosikymmenten aikana toiminta on muuttunut ajan mukana, mutta sen ydin on säilynyt samana: yhdessä tekeminen, maaseudun perinteiden vaaliminen ja kyläläisten kohtaaminen. Seura on järjestänyt tapahtumia, tehnyt talkootyötä, ylläpitänyt Kangaspäänjärven uimarantaa ja luonut paikkoja, joissa eri-ikäiset ihmiset voivat tavata toisiaan.

Sukupolvelta toiselle

Kyläillan ohjelmassa palattiin maaseutuseuran toimintaan eri vuosikymmenillä. Moni jakoi omia muistojaan seuran työstä, järjestetyistä tapahtumista ja kylän elämästä. Puheenvuoroissa nousi esiin, kuinka merkittävä osa maaseutuseuralla on ollut Kangaskylän arjessa ja juhlassa. Illassa näkyi myös kylän sukupolvien ketju: aktiivisesti mukana olivat niin lapset kuin jo korkeaan ikään ehtineet kyläläiset.

Oman kylän voimin

Musiikkiesitykset toivat iltaan juhlan tuntua. Lapset lauloivat laulun Ihme ja kumma, ja Kangaskylän naisten lauluryhmä esitti piano- ja viulusäestyksellä laulun Runsasta leipää. Lisäksi leikkimielisessä tietovisassa joukkueiden tietoa testattiin seuran historiasta, ja samalla opittiin paljon uutta. Heinäkuussa järjestetyn pyöräily- ja lenkkeilykampanjan palkinto arvottiin illan aikana. Voittajalle luvassa oli saunavuoro kylän saunalla sekä tuotepalkinto.

Yhteishengestä voimaa

Puheensorina, nauru, jaetut muistot ja yhteiset laulut loivat tunnelman, jossa Kangaskylän vahva yhteishenki näkyi parhaimmillaan. Elokuinen ilta muistutti, että kylä rakentuu ennen kaikkea ihmisistä: tervehtimisestä, auttamisesta, tarinoista ja uusista yhteisistä muistoista. Kangaskylän kyläilta oli kiitos meneestä työstä ja samalla rohkaisu tulevaan. Kun kylällä kokoonnutaan yhteen, vahvistuvat maaseudun juuret, yhteisöllisyys ja usko siihen, että pienelläkin kylällä on suuri merkitys.

Anu Niemi-Weckström

KUVAT: ANU NIEMI-WECKSTRÖM

Tukea kosteikko- tai uomainvestointiin

Kosteikon perustamista tai uoman kunnostusta suunnittelevan kannattaa hakea rahoitusta ajoissa. Hakukierros päättyy 15.12.2026. Vuonna 2027 järjestetään enää yksi hakukierros vuoden alkupuolella. Ensi vuoden haku alkaa 1.1.2027 ja päättyy tavanomaista aiemmin. Kosteikko- ja uomainvestointeihin tarkoitettua ei-tuotannollisten investointien tukea haetaan Hyrrä-asiointipalvelussa (<https://hyrra.ruokavirasto.fi>). Tukea voivat hakea viljelijät, rekisteröidyt yhdistykset ja vesioikeudelliset yhteisöt. Hakijalla on oltava Y-tunnus.

Otitko mukaan uusia lohkoja säätösalaajitus- tai altakastelutoimenpiteeseen?

Jos olet lisännyt uusia lohkoja valumavesien hallinta -toimenpiteeseen tänä vuonna, sinun tulee toimittaa salaajakartta tai -suunnitelma peruslohkoista, jotka eivät ole olleet mukana toimenpiteessä vuosina 2015–2025. Viimeinen palautuspäivä on 30.9.

Tarkista myös, tarvitsetko happaman sulfaattimaan analyysin. Jos lohko sijaitsee sulfaattialueen ulkopuolella (katso kartta Vipu/SO4), tulee toimittaa hyväksytty analyysi asiasta viimeistään 30.9. Muista, että analyysin valmistuminen voi kestää useita viikkoja. Jos maalaji on turve, tulee toimittaa maanäyteanalyysi, josta turvelaji (esim. BCt, Ct, LCt) käy ilmi.

Luomuvalvonnan terveiset sadonkorjuuaikana

1. Tarkista, että tilan alihankinta- ja vuokrasopimukset ovat kunnossa
2. Muista ilmoittaa tavanomaisesti tuotetusta lisäysaineistosta
3. Muista uudet säännöt tavanomaisen oljen käytöstä kuivikkeena

Sikaloiden aitaamiseen investointitukea

Sikaloiden aitaamiseen voi hakea eläinten hyvinvointiin ja bioturvallisuuteen myönnettäviä investointitukia. Haku on jatkuva, mutta tukia hyväksytään jaksottain. Tämän vuoden viimeinen hakujakso on 16.8.–15.10. Vuoden 2027 ensimmäinen hakujakso on 16.10.2026–15.1.2027.

ETT:n (Eläinten terveys ETT ry) ohjeet sikatilojen aitaukseen löytyvät ETT:n afrikkalaista sikaruttoa (ASF) käsittelevältä sivulta. Sivulla on erillinen ohje villisian kestävästä aidasta, mukaan lukien tekniset vaatimukset aidan rakenteelle.

Haitko aloitustukea tai investointitukea? Huomioi päätöksenteon määräajan muutos

Päätökset viimeistään 15.8.2025 saapuneisiin investointituki- ja nuoren viljelijän aloitustukihakemuksiin tehdään viimeistään 31.12.2026.

Maatalouden investointituen ja nuoren viljelijän aloitustuen viimeisen hakukierros vuonna 2026 päättyy 15.10.2026. Viimeisen hakukierroksen hakemuksia koskevat päätökset on tehtävä viimeistään 31.12.2026.

Ympäristösopimukset

Ympäristösopimuslohkoilla voi tehdä joitakin muutoksia aina 1.10.2026 asti. Voit esimerkiksi perua ympäristösopimustuen yksittäisiltä lohkoilta ilman takaisinperintää, hakea yksivuotista toimenpidettä tai perua lohkolta yksivuotisen toimenpiteen.

Selvityspyyntöihin tulee vastata Vipu-mobiiliin kautta ohjeiden mukaisesti sille asetettuun päivämäärään mennessä esim. yksivuotisten toimenpiteiden tai alueen hoidon osalta. Yksivuotisissa toimenpiteissä aitaukset tulee olla tehtynä 31.12. mennessä ja kunnostusraivaukset seuraavan vuoden 30.4. mennessä.

Maatila ei tarvitse johtaa yksin.

SYOagri

Rakenna tilallesi oma johtoryhmä.

Keski-Pohjanmaan alueen maataloille.

Selkeyttä päätöksentekoon

Tukea tilan kehittämiseen

Uusia näkökulmia johtamiseen

Maatilan johtaminen johtoryhmän avulla
450€ /maatila

QR-koodilla suoraan koulutuksen sivuille

Tutustu ja ilmoittaudu
syoagri.fi

Suomen Yrittäjäopisto

Euroopan unionin osarahoittama

MAATALOUSYRITTÄJÄ!

Onko Mela-turvasi kunnossa?
Tarvitsetko apua työkykyysi kanssa?

Asiakasvastaavamme ja työkykyneuvojamme auttavat sinua ympäri Suomen.

Mela palvelee monipuolisesti!

Asiointipalvelu

Alueelliset palvelutiimit

Ruotsinkielinen palvelu

Valtakunnallinen asiakaspalvelu

Mela

Etsi oman alueesi yhteystiedot
mela.fi/yhteystiedot

MUELLER

Tilasäiliön huoltosopimus
1090€ ALV 0% / VUOSI

Kysy lisää Jannelta
044 0209 706 – janne.laakso@sft.fi

sft Finntekniikka
KYLMAÄLAN AMMATTILAINEN

Mueller Tilasäiliöt

Markkinoiden laadukkaimmat maidon säilytys- ja jäähdytysratkaisut:

- Mueller säiliö – luonnollinen kylmäaine, energiatehokas.
- Tehokkain, vettä säästävä ja nopein pulssipesuri.
- Kehittynein ja helppokäyttöisin suomenkielinen MIII- ohjausjärjestelmä.
- Sisäänrakennettu maitovahti tiedonkeruujärjestelmä.
- Automaatti- ja asemalypsyyn.

Mueller Pipe Cooler

Maidon esijäähdytin:

- Säästää energiaa.
- Lyhyt takaisinmaksuaika.
- Parantaa maidon laatua.
- Soveltuu sekä asema- ja robottilypsykohteisiin.
- Kestää vesiverkoston paineen.

Mueller tuotteiden maahantuonti, myynti, asennus, huolto ja varaosat.

Luonnonarvoilla rahallinen arvo

TOIVE-
JUTTU

Luonnonarvokauppa on markkinaperusteinen luonnonsuojelulakiin perustuva ekologisen kompensaation malli, jossa yksittäinen maanomistaja tuottaa tai ylläpitää mitattavia luontoarvoja ja myy ne ulkopuoliselle ostajalle, kuten yritykselle tai kunnalle.

Luontoarvoja voidaan tuottaa rakentamalla kosteikko, hoitamalla perinnebiotooppeja, ennallistamalla ojitettu alue tai ylläpitää suojelemalla arvokas metsäkohde. Parhaiten luonnonarvokauppaan soveltuvat kohteet, joissa on jo valmiiksi korkeat luontoarvot tai joissa niitä voidaan parantaa kohdullisilla toimenpiteillä.

Maanomistaja hyötyy luonnonarvokaupasta saadessaan maa- ja metsätalouden tulojen rinnalle uuden tulonlähteen, jossa itse maa-alan omistajuus säilyy kuitenkin ennallaan. Ostajat puolestaan ovat kiinnostuneita maksamaan luontoarvoista, koska ne tukevat esimerkiksi yritysten vastuullisuustavoitteita tai toiminnan luontovaikutusten hyödyntämistä.

Tunnista luontotyytit

Luonnonarvojen tuottaminen alkaa tunnistamalla valitulla maa-alueella esiintyvät luontotyypit, joiden tilaa halutaan parantaa. Luonnonarvoja voidaan tuottaa myös parantamalla harvinaisen lajin elinympäristöä. Tämän jälkeen lasketaan alueen luonnonarvohehtaarit, jotka kuvaavat tehtyjen toimien tai kohteen tuottamaa hyötyä luonnon monimuotoisuudelle. Luonnonarvohehtaarit käytetään kaupankäynnin yksikkönä.

Hyvityssuunnitelma

Luonnonarvojen tuottamista suunnitteleva maanomistaja laatii tai laadituttaa hyvityssuunnitelman, jonka keskeinen sisältö on hyvitävät toimenpiteet, joilla arvioitua luontotyyppiä (tai lajin elinympäristön) tilaa saadaan parannettua kohti luonnontilaisuutta. Toimenpiteet riippuvat kulloinkin kysees-

sä olevasta luontotyyppistä. Hyvityssuunnitelmaan on haettava lausunto Lupa- ja valvontavirastosta (LVV), minkä jälkeen alueelle mahdollisesti suunnitellut toimenpiteet voidaan toteuttaa. Toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen maanomistaja voi hakea LVV:n lausuntoa luontoarvojen määrittämisestä ja laadusta ja lausunnon saatuaan myydä tuottamansa luontoarvot haluamastaan summasta kiinnostuneelle ostajalle. Mikäli kohteessa on jo valmiiksi korkeat luontoarvot, LVV voi antaa luontoarvojen määrittämisestä ja laadusta lausunnon jo hyvityssuunnitelman yhteydessä, jolloin toimenpiteitä ei tarvita.

Asiantuntija auttaa

Kohteiden inventointiin ja arviointiin sekä hyvityssuunnitelman laatimiseen voit pyytää asiantuntijapua ProAgrialta. ProAgria Keski-Pohjanmaa ry:llä työskentelee

maisema- ja ympäristöasiantuntijana luontokartoittaja, jonka keskeistä osaamisaluetta on luontotyyppien ja uhanalaisten lajien elinympäristöjen inventointi.

Milla Siltanen

Luontoarvokaupan
kohdeinventointi ja
arviointi sekä hyvityssuunnitelmat

Milla Siltanen
p. 043 8254 284
milla.siltanen@mkn.fi

Penttilän perunapellon pientareella

Euroopan unionin
osarahoittama

RIIKKA RINTA-AHO

Penttilän Perunasiskojen tilalla Kalajoella järjestettiin heinäkuussa pellonpiennartilaisuus, jossa keskiössä olivat perunan lannoitus sekä kasvinesteanalyysien hyödyntäminen kasvuston seurannassa. Pellonpiennartilaisuudessa tutustuttiin Penttilän Perunasiskojen perunalohkon lannoituksiin sekä lohkon kasvinesteanalyysien tuloksiin. Asiantuntijapuheenvuoroissa käsiteltiin lannoitusta ja kasvin ravinnetilan seurantaa.

Suomen Nestelannoite Oy:n **Rami Lilja** kertoi nestemäisen lannoitteen hyödyistä ja käytännön mahdollisuuksista perunan lannoituksessa. ProAgria Keski-Pohjanmaan **Ville Myllylä** esitteli kasvinesteanalyysin hyödyntämistä perunanviljelyssä. SAP-analyysien avulla kasvuston ravinnetilaa voidaan seurata kasvukauden aikana ja lannoitusta tarkentaa kasvin tarpeiden mukaan.

Asiantuntijapuheenvuorojen lisäksi tärkeässä roolissa oli vapaa keskustelu ja verkostoituminen perunapellon pientareella. Perunateema näkyi myös ruokapöydässä, kun Pohjolan Peruna tarjosi HAJE Pizza & Burgerin paikan päällä valmistamat makkaraperunat. Tarjoi kruunasi pellonpiennarpäivän rennon yhdessäolon ja toi perunan konkreettisesti myös lautaselle.

Tapahtuman yhteistyökumppaneina toimivat Penttilän Perunasiskot, Suomen Nestelannoite Oy, AGCO Suomi, Pohjolan Peruna sekä ProAgria Keski-Pohjanmaa. Tilaisuus oli osa TuoHi – Tuottava Hiilineutraali Peruna -hanketta. TuoHi-hanke on EU:n osarahoittama.

Riikka Rinta-aho

Rikkatorjuntaa droonilla

Euroopan unionin
osarahoittama

Drooneja hyödynnetään laajasti kasvinsuojelussa eri puolilla Aasiaa ja Amerikkaa. EU:ssa kasvinsuojeluaineiden levittäminen droonilla ei ole vielä yleisesti sallittua, mutta niiden käyttöön liittyvää sääntelyä ja lupa- käytäntöjä kehitetään parhaillaan.

Rikkakasvien täsmätorjuntaa drooniurakoinnilla -hankkeessa kehitettiin hukkakauran paikkatietoon perustuvaa täsmäruiskutusta droonilla. Kokeessa hyödynnettiin ruiskutuksessa edellisenä kesänä kerättyä paikkatietoa hukkakauran esiintymistä. Pilotissa selvitettiin, kuinka pienelle alueelle ruiskutus voidaan kohdistaa niin, että sillä pystytään torjumaan yksittäinen hukkakaura tai pieni hukkakauraesiintymä. Samalla tarkasteltiin kasvinsuojeluaineen levitysmäärää ja kulkeumaa. Drooni lensi ruiskutuksen aikana kolmen metrin korkeudessa. Kokeilua varten oli saatu Tukesilta erityislupa, ja drooniurakoitsijalla oli Traficomien myöntämä erityisen kategori-

an toimintalupa.

Rikkakasvien täsmätorjuntaa drooniurakoinnilla -hanke selvittää teknologian mahdollisuuksia, käytännön haasteita ja tarvittavia toimintamalleja, jotta ratkaisuja olisi valmiina siinä vaiheessa, kun droonien käyttö kasvinsuojelussa tulee luulliseksi Suomessa. Hankkeessa kehitetään myös avointa dataa hyödyntävää toimintamallia, jonka tavoitteena on tehdä drooniurakoinnista mahdollisimman sujuvaa. Mallin avulla pyritään helpottamaan lentojen suunnittelua ja paikkatiedon siirtämistä eri järjestelmien välillä sekä kehittämään koko ketjua pellolta valmiiseen ruiskutuslento.

Hanke on saanut rahoitusta eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden (EIP) kautta ja sen toimintaa ohjaa keski- ja pohjoispuhjalaisista viljelijöistä koostuva ryhmä.

Olemme mukana Helsingin Kone- ja kalusteiden Innovaatiotorilla 8.-10.10.2026. Tulkaa moikkaamaan!

Essi Saarinen, Kpedu

Testiruiskutus tehtiin DJI Agras 50T -dronilla, jossa on 40 litra ruiskutusnestesäiliö.

KUVAT: VILLE MYLLYLÄ

Jussilan tilalla toivottuja tuloksia kasvustokäynneistä

Jussilan tilan kasvustokäynneillä tehtiin kuoppatestejä ja penetrometrimittauksia sekä annettiin toimenpidesuosituksia vesitalouden kehittämiseksi.

ProAgrian kasvintuotannon asiantuntija kävi heinäkuussa kasvustokäynnillä **Anne** ja **Jenni Jussilan** tilalla Kannuksessa. Jussilat kaipasivat kasvustokäynniltä erityisesti ulkopuolista näkemystä rehuntuotantoon tilasokeuden torjumiseksi. Kasvustokäynnillä havainnoitiin nurmien kasvuun lähtöä ensimmäisen sadon jälkeen sekä tutustuttiin kokoviljana korjattaviin herne-kaurakasvustoihin. Tilan strategiana on panostaa säilörehunurmiin ja niiden laatuun. Niiden lannoitus halutaan pitää täysimääräisenä ja tilalla onkin saatu määrällisesti hyviä satoja.

Jussilat ovat kokeneet myös nurmien rikkatorjunnan tärkeäksi laadun ylläpitämisen kannalta. Säilörehu on tilan tärkein rehu. Nurmet olivatkin käytännössä rikattomia, sillä iso osa tilan nurmista ruiskutetaan keväisin. Voikukka vie nurmen kasvulta tilaa ja ravinteita. Samalla voikukka on sisältämänsä runsaan kaliumin vuoksi haitallista etenkin umpilehmille. Jussiloiden mukaan kevätkylvöt kannattaa enemminkin keskeyttää, kuin jättää nurmet ruiskuttamatta.

Jussilat kaipasivat kasvustokäynniltä apua ongelmalohkolle, jonka kasvukuntoa halusivat parantaa. Lohkolla tehtiin kuoppatestejä ja penetrometrimittauksia sekä annettiin toimenpidesuosituksia vesitalouden kehittämiseksi. Lisäksi kasvustokäynnin perusteella tilalle annettiin vinkkejä ja ehdotuksia rehun säilyvyyden parantamiseksi ja oikean korjuuajankohdan määrittämiseksi. Korjuuajanäytteiden avulla toisen sadon ajankohta saatiinkin määritettyä ja rehusta tuli sulavuudeltaan sopivaa. Tilalla nähdään erityisen tärkeänä toimiva yhteistyö urakoitsijan kanssa ja tästä urakoitsija saakin kiitosta. Jussiloiden mukaan urakoitsijat ovat tilaa varten ja urakointipalveluita käyttämällä voi töihin saada suurta helpotusta.

Asiantuntijan näkökulmasta kasvustokäynnit antavat tärkeän mahdollisuuden tarkastella viljelysuunnittelun ja muun neuvonnan toimivuutta käytännössä. Tilan lohkoista on paljon parempi käsitys, kun ne on mahdollista nähdä paikan päällä ja erityisesti maan alta kuoppatestien myötä. Näin muussakin suunnittelutyössä on mahdollista huomioida paremmin lohkojen erityisomaisuuksia.

Ville Myllylä

Jussilan tila, Kannus, yrittäjät Anne ja Jenni Jussila

- Peltoala 80 ha, jolla viljellään nurmea ja kokoviljasäilörehua

- Nurmikierto 4 vuotta, nurmi uusitaan kokoviljasäilörehun kautta
- 65 lehmää ja nuorkarja
- Automaattilypsy

Huippuvuotta yhä odotellessa...

Haapalan tiluksilla asetetut tavoitteet osin alittuvat ja osin ylittyvät. Yksi osa-alue tuntuu vuosittain nilkuttavan enemmän, toinen vähemmän ja kolmas korjaa tilannetta. Tänä vuonna se korjaava lienee ohran satotaso, kun lähialueeltakin on korjattu jopa seitsemän tonnin satoja. Tavoitteista taas jäätäneen timoteisadon osalta. Kuivausmäärissä näyttäisi tavoitetaso toteutuvan.

Vuonna 2026 Haapalan tilalla oli viljelyssä Loisto-siemenohraa 15,6 hehtaaria, Trygve-siementimoteita 14,1 hehtaaria ja saneeraus- ja viherlannoitusnurmia 12,3 ha. Viljelypinta-alani kasvoi 7 ha vuokra- maiden lisääntymisen kautta. Viljan tuottajahintatason takia en lisännyt vilja-alaa yhtään.

Lämpö ja sade

Kasvukausi oli lämpösummaltaan hieman pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella. Lämpösumman osalta aluksi näytti tulevan selvästi keskiarvoa parempi lämpösumma, mutta elokuussa lämpösummat alkoivat lähestyä toisiaan. Keskimäärällä ennuste ohran puintiajankohdalle oli syyskuun alku, nyt se on syyskuun puolivälissä.

Sademäärä oli elokuun lopussa keskiarvon yläpuolen ollen 326 mm (341 mm v. 2025, ka 245). Vettä tuli alkukasvukaudella tasaisesti. Heinäkuun puolivälistä alkaen vettä on tullut kaksi kertaa enemmän kuin normaalisti vastaavassa ajassa. Onneksi tänä vuonna ei tullut viime vuoden tapaista kolmen viikon ja viiden päivän 30 asteen helteputkea. Kasvukauden olosuhteet kyllä näkyvät kasvustoissa ja sato- odotuksissa positiivisesti.

Mielestäni kasvukauden riittävä sadanta näkyy viljakasvustoissa. Jyvät ovat pulleita, vaikka vettä ei ole pahemmin ojissa tai sää- tökaivossa näkynyt. Koko sadanta elokuun puoliväliin asti on mennyt kasvustoon. Sen takia ohran satotasolle on tänä vuonna kovat odotukset. Viljelijät ovat puhuneet, että niin hehtolitrainat kuin sadot-

kin ovat korkeita.

Talven kylmyys ja pitkään maassa "viihtynyt" routa näyttäisi syöneen timotein siemensatoa, kun osa tähkistä jäi normaalia lyhyemmiksi. Ensimmäisten puintien perusteella niissä vaikuttaa kuitenkin olevan hyvin siemeniä. Pitkä heilimöintiaika ei siis ollut pahasta. Samoin on tullut viestiä, että ohrien juuret on kasvaneet vaa- kaan, eli maan sisällä ei pahemmin ole ollut lämpöä alkukasvu- kautena. Oli se kuuluisa kirsikui- va kevät.

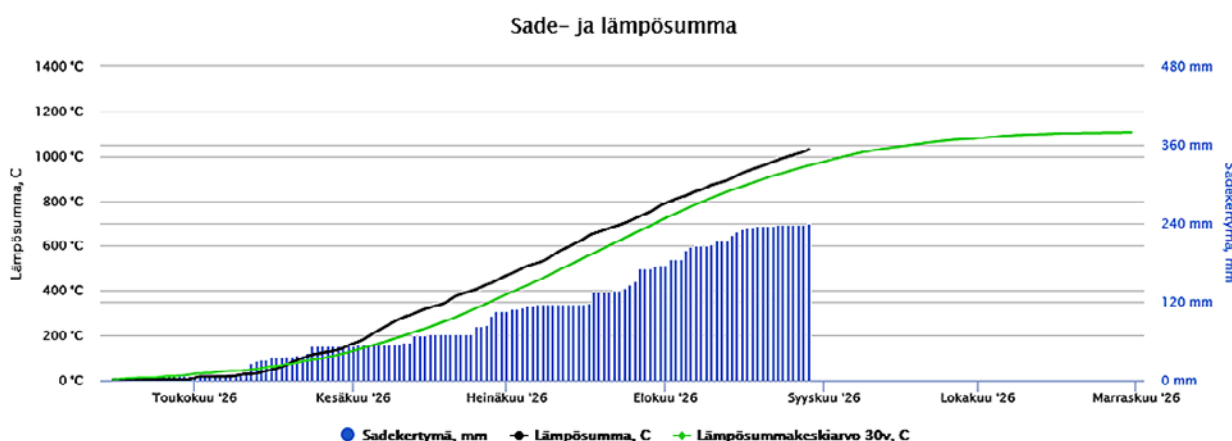
Kylvöt

Alkukevät oli sopivan sateista, joten toukokuuta tehtiin pitkään ja hartaasti. Peltotyöt aloitettiin urakoitsijan kynnöllä 19.5. Kynnös näytti ihan mehusohjolta, sen verran paljon oli vettä kertynyt maa-

han vuodenvaihteessa ja kun tammi- kuun kovat pakkaset tulivat, niin maa jäätynyt yhdeksi kimpaleeksi rei- lun puolen metrin syvyyteen. Ura- koitsija ensin ajatteli, että maa tarvitsee jankkurointia, mutta lopulta todettiin sen vain olleen vielä jääs- sä kynnettäessä.

Äestys tehtiin vasta 28.5. eli yli viikko kynnöstä, mitä ei ole kos- kaan ennen tapahtunut. Syynä oli se, että kun kynnön jälkeen ei sa- tanut, pellon kuivuminen muok- kauskuntoon oli hidasta. Kiviäkin kertyi ja keruu kesti äitienpäiväs- tä juhannuksen jälkeiselle viikolle, kaikki käsin keräten ja saanto oli 38 m³. Viime vuonna kiviä kerättiin käsin ja koneellisesti 14 m³ ja edel- lisvuonna 20 m³.

Kylvöt tehtiin nelimetrisellä Junkkarilla 29.–30.5. eli heti äes- tyksen jälkeen. Olisi kannattanut

Kasvukauden 2026 sade- ja lämpösumma Toholammin Laitalassa ja Revonlahden 30 v. keskiarvo.

Timoteitä tulee yllättävän hyvin, vaikka kasvustot ovat paikoin vaihtelevia ulkoasultaan sekä pituudeltaan ja vaikuttivat valmistuvan eri tahtiin.

ehkä odottaa päivä pidempään. Ohra kylvettiin matalaan (+3 cm) ja oraat lähtivät kasvuun hitaasti lämpötilan alhaisuuden vuoksi (ks. kuvaaja). Pintaan tulo kesti kahdeksan vuorokautta. Viime vuonna oraat tulivat pintaan neljässä vuorokaudessa. Lämmöllä on merkitystä! Vain 0,3 ha alalla oli jälki-itämistä eli ei aina tarvitse kevätkynnon jälkeen olla kylvämässä kolmessa päivässä. Tilanteen mukaan pitää mennä.

Loisto-ohraa kylvettiin 232 kg/ha, jolla tuli 560 orasta/m² ja tähkiä n. 600 kpl/m². Käytän normaalia korkeampaa siemenmäärä estämään lisäversontaa, sillä suurin jyväluku on aina ensimmäisen version tähkässä. Lisäversoja ei merkittävästi ollut. Kaikki viljat ovat suojaviljoja, sillä kylvin kerääjäkasvin joka lohkolle. Ne eivät ole haitanneet viljakasvustoja, ei edes lakopaikoissa.

Lannoitus

Typpeä annettiin ohrille 78 kg/ha. Siitä tuli nautan lietelannassa 34 kg/ha (20 m³/ha), jonka urakoitsija levitti syksyllä. Rikkisalpietaria käytin keskimäärin 155 tai 245 kg/ha ja NK2 keskimäärin 350 kg/ha. Isommat määrät olivat niillä lohkoilla, joille ei voinut lietettä levittää. Timoteille typpimäärä oli 64 kg/ha, joka tuli Y25:sta tai Rikkisalpietarista määrällä 250 kg/ha 5.5. levitettyä eli normaalista viikon myöhemmin. Fosfori annettiin ohralle pääosin lietteessä. Starttifosforia (P 5 kg/ha) käytin ohralle niillä lohkoilla, joissa se oli mahdollista. Fosforimäärä oli ohrilla yhteensä 11 kg/ha ja nurmille keskimäärin 4 kg/ha.

Kasvinsuojelu

Rikkakasvit torjuin ohralta 19.-20.6. (BBCH 27) seoksella Saracen 0,08 l/ha tai Kinvara 1,8 l/ha + Moddus Evo 0,2 l/ha + Gramitrel B 2 l/ha + Mantrac 0,3 l/ha + YaraVita Biotrac 2 l/ha (merileväuute). Vaikutus oli hyvä.

Toisella kierroksella 1.-2.7. (BBCH 41) ruiskutin seoksella Medax Max 0,33 kg/ha + Erikoishiven 5,5 l/ha + Kinsidro Grow 125 g/ha (biostimulantti). Vaikutus oli hyvä.

Kolmannella kierroksella 10.7. (BBCH 51) ruiskutin seoksella Comet Pro 0,4 l/ha + Input 0,4 l/ha + Zoom 2,1 l/ha. Senkin vaikutus oli hyvä.

Siementimotein ruiskututin rikkoja vastaan urakoitsijalla 21.5. seoksella Ariane S 2 l/ha + Wuxal Multifluid 4,7 l/ha. Laontorjunta tehtiin 15.6. seoksella Moddus Evo 0,7 l/ha + Erikoishiven 8 l/ha + YaraVita Bionue 1,35 l/ha (biostimulantti). Vaikutus oli hyvä. Nurmet ruiskutti urakoitsija kaluston työlevey-

Puhdasta kasvustoa kolmannen ruiskutuksen yhteydessä.

den sekä GPS-ohjauksen takia. Ne takaavat tasaisimman ruiskutusjäljen.

Kasvinsuojelun vaikutukset olivat erinomaiset, koska ohralla kasvustot olivat elokuun puoliväliin saakka hyvin kasvussa ja pysyissä. Toisella ruiskutuskierroksella oli havaittavissa fysiologisia oireita heti ruiskutuksen yhteydessä ajourien välissä. Korrenvahvistajakin pääsi siellä paremmin kasvustoon ja sitä kautta vaikuttamaan enemmän kasviin. Se kertoo siitä, että sen käyttömäärä oli ihan maksimissa. Mangaanin vaikutus näkyi myös hyvin, koska peltojen pH on osin +7,0.

Timoteissäkään ei ollut rikkoja, paitsi aarin alalla ohdaketta. Ala ei ole merkittävästi lakoontunut (0,5 ha), joten senkin rikka- ja laontorjunta onnistui erinomaisesti.

Kasvustot

Ohran kasvustot näyttivät hyviltä pitkän kesän, sen jälkeen, kun ne pääsivät hyvään alkuun juhannukselta lämpötilojen noustua. Orasvaiheessa ne saivat hieman liikaa vettä, mikä näkyi kasvustojen keltastumisena. Kuitenkin kylvömuokauksen valmistama tasainen ja kostea kylvöalusta varmisti sen, että siemenet itivät pääosin tasaisesti, pois lukien se 0,3 ha.

Kasvustot olivat kohtuu tasaisia nurkasta nurkkaan koko lohkon alalla, muutamien aarien lanttopaikkoja lukuun ottamatta, jotka kevään sateet kellastuttivat. Tasaisuus vain parani kasvukauden edetessä. Toki kasvinsuojelullakin oli asiaan vaikutuksia. Kasvustot pysyivät hyvin pystyssä, sillä lakopaikkoja on syyskuun puolella n.

0,5 ha alalla eli sekä lannoitustaso että korrenvahvistus olivat kohdillaan. Kasvustot olivat myös taudista vapaita, joten sen takia levi-
tin tautiainetta vain kerran.

Kasvustot olivat tänä vuonna pääosin normaalin mittaisia, mutta vaihtelua pituudessa riitti. Toki tähkät olivat hieman liian lyhyitä, kun niissä oli pääsääntöisesti yli 50 jyvää (13–18 riviä). Tavoitehan on 20 riviä ja 60 jyvää. Kokonaisuudessa tähkämäärä ja kasvuston tiheys sekä kasvukunto olivat erinomaisia sadon tuottokyvyn näkökulmasta.

Timoteilla tähkät olivat vaihtelevia ollen pääsääntöisesti 6–10 senttisiä. Kasvustot olivat tiheitä, mikä on epänormaalia ensimmäisen vuoden nurmille (2025 perustettu 5,1 kg/ha) ja jopa 1,3 metriä pitkiä (130, 120, 110, 120, 120, 110, 60, 100 ja 120). Kasvustot ovat paikoin hyvin vaihtelevia ulkoasultaan sekä pituudeltaan ja vaikuttivat valmistuvan eri tahtiin. Parhaimmat timotein tähkät olivat jälleen yli 10 cm pitkiä, mutta niitä on aika vähän. Korren pituudessakin on voimakasta vaihtelua, koska se vaihteli 100–130 cm välillä, kun yleensä kasvusto on hyvin tasamittaista. Ilmiselvästi eri kasveilla on ollut eri kasvuvaihe päällä riippuen siitä kuinka kylmässä maassa sen juuret ovat olleet. Se selittäisi myös normaalia pitemmän heilimöintiajan.

Tästäkin kasvukaudesta opittavaa

Jälleen tapahtui asioita, joita ennen ei ole tapahtunut. Kasvukauden hyvyyden ja viljojen markkinatilanteen huonouden vuoksi on mielenkiintoista nähdä, minkälainen taloustulos tästä vuodesta tulee. Tänäkin vuonna en saanut hintakiinnitystä ohrille (tavoite n. 200 €/tn), koska sitä ei edes tarjottu. Eikä timoteikaan lakoontunut pahemmin, kun käytiin jälleen maksimimäärää kasvunsäädettä, joten tämä uusi normikäytäntö jatkuu. Pitää aina pyrkiä oppimaan, jos ei onnistu!

Arvioisin, että viljelykierto, hivenravinteet ja oikea-aikainen tautitorjunta varmistavat laadukkaan sadon kaikissa olosuhteissa. Kasvukausi oli tänä vuonna meidän alueellamme selvästi puolellamme, toisin kuin osissa Suomea. Parasta tässä kasvukaudesta oli se, että saatiin riittävästi vettä, mikä on näkynyt selvästi kasvustoissa. Edelleen voi todeta, että vesi yhdessä lämmön kanssa sen sadon tuo! Muut satoon vaikuttavat tekijät meillä onkin pääosin hallussa.

Seuraavalla kerralla sitten ne satotiedot, nyt vain odotellaan sadon valmistumista ja puintikelejä, että pääsee puimaan sitä oletettua huippusatoa! Timoteilla tuli jo aloitettua, kolmannes on puitu ja sato on siltä osin tavoitetasoa.

Heikki Ojala

Vimpelissä sijaitsevalla Kujalan tilalla tärkkelysperunan ravinnetilaa on seurattu kahtena kasvukautena kasvinesteanalyysien eli SAP-analyysien avulla. Analyysit ovat tuoneet lannoituksen suunnitteluun uutta tietoa siitä, mitä kasvusto tarvitsee kasvukauden aikana.

Timo Kujala on tyytyväinen kasvinesteanalyysien antamaan lisätietoon kasvuston ravinnetilasta.

Kujalan tila hyödyntää kasvinesteanalyysijä

Perunan ravinnetarve vaihtelee. Kasvun edetessä myös ravinteiden otto ja hyödyntäminen muuttuvat ja kasvukauden olosuhteet voivat vaikuttaa siihen, miten ravinteita on kasvin käytettävissä. Kaikki ravinnepuutokset eivät näy kasvustossa päällepäin, joten pelkän silmämääräisen tarkkailun perusteella ravinnepuutoksia ei ole helppo havaita. Tärkkelysperunan tuotannossa tavoitteena on hyvän sadon lisäksi myös hyvä tärkkelyspitoisuus, joten kasvuston ravinnetilalla on merkitystä koko kasvukauden ajan.

Näytesarja kertoo suunnan

Kasvinesteanalyysi antaa tietoa kasvin ravinnetilasta ja ravinteiden otosta näytteenottohetkellä. Kujalan tilalla on seurattu kiinnostuneena ravinnetilan muutoksia kasvukauden aikana. –Olemme olleet tyytyväisiä siihen, millaista lisätietoa kasvinesteanalyysit ovat tuoneet kasvuston ravinnetilasta, Timo Kujala kertoo. Yhdestä näytteestä saadaan tieto yhdestä hetkestä ja useamman näytteen avulla voidaan seurata, mihin suuntaan kasvusto on kehittymässä. Näytesarja kertoo onko kasvukauden aikana vielä tarvetta lisälannoitukselle ja miten tehdyt lisälannoitukset ovat vaikuttaneet.

Ravinteiden välinen tasapaino

Ravinteet vaikuttavat toistensa ottoon ja hyödyntämiseen. Joidenkin ravinteiden runsaus voi jopa heikentää toisen ravinteiden ottoa. Siksi SAP-analyysissä tarkastellaan yksittäisten ravinteiden lisäksi myös niiden välisiä suhteita. Kujalan tilalla analyysit ovat auttaneet hahmottamaan kasvuston ravinnetilaa kokonaisuutena. Analyysien perusteella esimerkiksi mangaanin ja sinkin puutoksiin on tilalla reagoitu lehtilannoituksilla, jolloin ravinnetilaa on voitu täydentää kasvukauden aikana. Toisaalta analyysit ovat antaneet tietoa myös siitä, milloin lisälannoitukselle ei ole tarvetta.

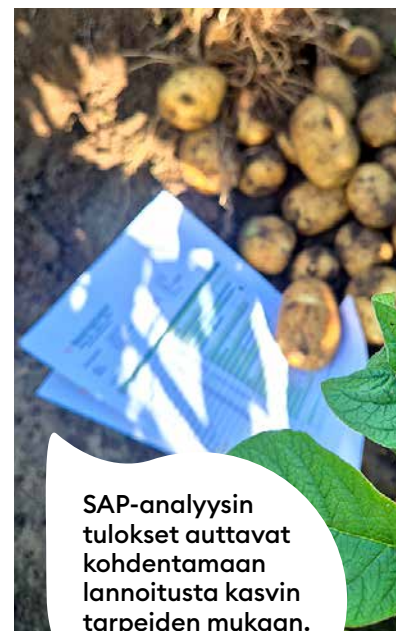
Kohdennettu lannoitus

SAP-analyysit auttavat kohdentamaan lannoitusta kasvin tarpeiden mukaan, välttämään turhaa lannoitusta ja tehostamaan ravinteiden käyttöä. Samalla niiden avulla

KUVAT: RIIKKA RINTA-AHO

SAP- eli kasvinesteanalyysi otetaan kasvin lehdistä.

SAP-analyysin tulokset auttavat kohdentamaan lannoitusta kasvin tarpeiden mukaan.

ollut uudenlaisen tiedon saaminen peltolohkoilta. –Olemme olleet tyytyväisiä siihen, millaista lisätietoa kasvinesteanalyysit ovat tuoneet kasvuston ravinnetilasta, Timo Kujala kertoo. Kun pellolta saadaan enemmän tietoa, päätöksiä ei tarvitse tehdä pelkästään oletusten perusteella. Kujalan tilan kokemusten perusteella SAP-analyysien suurin hyöty on siinä, että kasvuston tilanteeseen voi reagoida silloin, kun ravinnetilassa alkaa tapahtua muutoksia, eikä vasta sitten, kun ongelma näkyy pellolla.

Riikka Rinta-aho

ProAgria Keski-Pohjanmaan asiantuntijat ottavat kasvinesteanalyysijä kaikista viljelykasveista. Asiantuntijat sivulla 21

la voidaan havaita lohkojen välisiä eroja ja seurata ravinnetilan kehittymistä vuodesta toiseen. Kertyvää tietoa voidaan hyödyntää myös tulevien kasvukausien vilje-

lyn ja lannoituksen suunnittelussa.

Oikea-aikaista reagoitua

Kujalan tilalla yksi kasvinesteanalyysien tärkeimmistä hyödyistä on

tks
AGRI

Automaattiset ruokinta- ja kuivitusratkaisut Euroopan johtavalta valmistajalta

- Apesekoittimet (Kuhn)
- Kiskoruokkijat
- Paalisilppurit
- Täyttöpöydät
- Mattoruokkijat
- Kuljettimet
- Kuivittajat

Easyfeed ruokintajärjestelmiä valmistettu jo yli 300 !!!
Suomessa jo kymmeniä käytössä.

UUTUUS! TKS Easybedding kuivittaja.
Silppuaa ja levittää kokonaiset paalit ilman esikäsitteilyä. Levityskuvio säädetään taajuusmuuttajalla. Levitysleveys maks. 10 m

Ota yhteyttä niin suunnitellaan teillekin sopiva ratkaisu!

tks
www.tks-as.no

Myynti – Varaosat – Huolto
Kainberg Lantbruk AB, Alaveteli
puh. 050 523 6949
www.kainberg.com

kainberglantbruk

Hyödynnä muuuuukea etu!

OSTA KAMPANJAERÄ

niin saat saunatakin kaupan päälle

Katso myös vaihtoehtoinen kampanjaetu.

KAMUN SYYSKAMPPIS ON VOIMASSA 1.9.-31.10.2026.

Muista myös eloale!

Lisätietoja kampanjasta
www.kinnusentahdirehut.fi
tai soita 08 5144 700

Arkihuolesi kaikki heitä!

**TERVETULOA VIETTÄMÄÄN
KIIREETÖNTÄ JOULUA SANIIN**

Jätä joulun valmistelut meille ja keskity yhdessäoloon. Sanin joulupakettiin sisältyvät majoitus, runsaat aamiaiset, joulun juhlaillalliset sekä joulusta ohjelmaa 23.-26.12.2026.

KATSO HINNAT JA VARAA
santashotels.fi/kalajoki-joulupaketti

Santa's Hotel Sani, Jukupolku 5 85100 Kalajoki

Joustava teurastamo Pohjanmaalla

Nauta · Lammas · Hevonen

Ostamme eläimiä kilpailukykyiseen hintaan.
Maksamme nopeasti – palvelemme joustavasti.

Vasikkavälitys · Tuottajapalautukset

Hankintapäällikkö
Axel 040 596 0722

Toimitusjohtaja
Kennet 040 610 7662

info@tajma.fi

Kesän 2026 rehujen määrä ja laatu

Kesän 2026 rehut alkavat olla varastossa. Säilörehua tuli hyvin, mutta laadussa on eroja. Viljaa ja hernettä edelleen puidaan, joten niiden satomääriä vielä odotellaan. Nyt onkin aika suunnata katse tulevaan sisäruokintakautteen. Tarkkaan ja taloudelliseen ruokintaan päästään vain analysoimalla rehut. Rehujen analysointi kannattaa ottaa rutiiniksi. Siilorehuissakin voi esiintyä vaihtelua rehukasan edetessä. Huonolaatuinen rehu aiheuttaa helposti piilokuluja, kun sen heikko sulavuus, kivennäisten vähäisyys tai matala valkuaispitoisuus vaikuttavat suoraan eläinten terveyteen ja tuottavuuteen.

Ensimmäisen sadon raaka-aine- ja rehuanalyysit

Keski-Pohjanmaalla ensimmäisen sadon rehuanalyysijä on tullut jo mukavasti. D-arvo on ollut keskimäärin 685 g/kg ka. Ajallisesti rehunkorjuu on onnistunut. D-arvon aleneminen yhdellä yksiköllä vastaa maitotuotoksen pienenemistä noin 0,5 kg päivässä. Hyvin sulava säilörehu ylläpitää tuotantoa kohutuullisella väkirehumäärällä. Säilörehun kuiva-aine on ollut 277 g/kg ka ja raakavalkuainen 157 g/kg ka. Karkearehunkuitua on ollut riittävästi 575 g/kg ka.

Kuutiointi, syöttöjärjestys ja rehun tarve

Nopeasti keväällä kertynyt lämpösumma laittoi rehunteon käyntiin jo kesäkuun alkupuolella. Vaikka rehua korjattiin suhteellisen aikaisin, karkearehun kuitua muodostui tosi hyvin. Rehu on kosteaa, joten rehujen riittävyyden kannalta rehujen kuutiointi olisi nyt kohdallaan. ProAgrian asiantuntijat tekevät rehuvarastojen arviointeja. Samalla voidaan suunnitella rehujen syöttöjärjestystä. Yhteiskäynti nurmi- ja ruokinta-asiantuntijan kanssa on myös hyödyllinen. Käynnillä

mietitään mitä rehuja eläinryhmät tarvitsevat, mitä pelloilla kasvaa ja minkä verran ne satoa tuottavat.

Ruokintasuunnitelma

Talven aikana on hyvä käentää katse tulevan kesän rehuntuotantoon. ProAgrian ruokinnan suunnittelu ja seuranta pohjautuvat karjan tuotosseurantatietoihin ja ruokintasuunnitelman tarkoituksena on tähdätä tasapainoiseen ruokintaan ja tuottavaan karjaan. Ruokintasuunnitelma kannattaa päivittää rehuerien vaihtuessa tai jos muuten huomataan jotain muutostarpeita. Nyt on oikea hetki kilpailuttaa rehut ja valita juuri sopiva täydennysrehu tämän kesän säilörehujen kaveriksi.

Toisen ja kolmannen sadon analyysit

Toinen rehunkorjuu ajoittui heinäkuun puolenvälin paikkeille. Säilörehu on näytteiden perusteella kuivempaa kuin ensimmäinen sato. Kuiva-aine on keskimäärin 356 g/kg ka. D-arvo on keskimäärin 695 g/kg ka. Raakavalkuainen on 165 g/kg ka ja karkearehun kuitu 532 g/kg ka. Näyttäisi pääsääntöisesti, että korjuu aika osui kohdilleen. Ensimmäistä satoa tuli määrällisesti paljon, joten kolmatta satoa on tehty vähemmän kuin yleensä. Kolmas sato näyttäisi raaka-ainenäytteiden perusteella olevan melko sulavaa, d-arvo keskimäärin 703 g/kg ka. Raakavalkuainen vaihtelee alueittain ja lannoitusstrategian mukaan. Korkeimmillaan se on ollut 197 g/kg ka ja matalimmillaan alle 100 g/kg ka.

Ruokinnalliset ja säilönnälliset riskit

Tärkeintä pohjatietoa onnistuneelle ruokinnansuunnittelulle antaa säilörehusta otettu rehunäyte. Rehunäytteestä selviää rehun ruokinnalliset arvot ja laatu. Säilörehun korjuuaste, viljelytekniikka, säi-

KATJA KELLOKOSKI

löntätekniikka sekä kasvu- ja korjuuajan sääolot vaikuttavat merkittävästi rehun laatuun. Maalajien sekä kasvilajien ja -lajikkeiden erot yhdistettynä sadonkorjuukertaan lisäävät vaihtelua. Ilman rehuanalyysiä ruokinnansuunnittelu on arpapeliä. Kivennäisanalyysiä ei kannata unohtaa. Esimerkiksi kesän rehuissa magnesium on ollut melko alhaisella tasolla, joten kivennäisen tulee valita huolella juuri sillä hetkellä syötössä olevan säilörehun täydennykseksi.

Valkuainen ja nitraatti

Valkuaispitoisuus on ollut haasteellinen tekijä tämän kesän säilörehuissa. Märissä olosuhteissa tehtyyn rehuun liittyy riski korkeasta ammoniakkipi-

toisuudesta. Se kertoo rehun oman valkuaisen hajoamisesta heikommien hyödynnettävään muotoon ja viittaa epäedulliseen mikrobiotomintaan. Joistakin analyyseissä löytyy myös säilörehun nitraattipitoisuus. Naudoilla nitraatti muuntuu ruuansulatuskanavassa nitriitiksi. Nitraattipitoinen rehu on haitallista, koska se vaikuttaa veren punasolujen hapen kuljetuskykyyn. Tämän takia korkeanitraattipitoista rehua kannattaa käyttää vain pienissä erissä päivän aikana. Korkea nitraattipitoisuus voi tulla liiallisesta typpilannoituksesta, liian vähäisestä auringonvalosta tai rehun liian aikaisesta korjuuajankohdasta.

Virhekäyminen

Ongelmia voi olla myös säilönnässä, jonka seurauksena haitallinen käyminen muuttaa rehun ruokinnallisia arvoja. Esimerkiksi virhekäymisen takia valkuainen alkaa hajota, säilörehun energia laskee merkittävästi tai analyyseissä ei juurikaan ole sokereita. Jos säilörehusta on otettu raaka-ainenäyte, tämän voi tarkistaa vertaamalla säilörehunäytteen tuloksia raaka-ainenäytteen tuloksiin.

Heräsikö kysymyksiä?

ProAgrian maidontuotannon asiantuntijat suunnittelevat, optimoivat, ottavat rehunäytteitä ja tulkitsevat analyysituloksia. Ota yhteyttä!

Katja Kellokoski

Apua ruokinnan optimointiin

Säilörehun kuiva-ainepitoisuus vaikuttaa väkirehumäärän optimointiin. Tämä luo haasteita ensi talven ruokinnansuunnittelulle. Jos karjan ruokinta tuntuu haasteelliselta, maidontuotannon asiantuntijat auttavat mielellään. Jos rehunäytteet ovat ottamatta, ProAgrialta on mahdollisuus tilata näytteenottaja siihenkin.

Nautojen ruokinta-asiantuntijat

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@proagria.fi

Sari Harju
040 5234 114

Charlotta Hästbacka
050 593 9094

Katja Kellokoski
040 849 2870

Anna-Riitta Leinonen
040 0168 647

Sanna Luostarinen
040 0974 165

Johanna Parpala
041 731 0913

Täsmäviljelyä tilan tarpeisiin

Sanasta täsmäviljely tulee yleensä ensimmäisenä mieleen lannoituksen paikkakohtainen säätely. Todellisuudessa käsitteen alle luetaan kaikki viljelijän päätöksentekoa ja työtä helpottavat teknologiset ratkaisut perinteisestä ajouraopastimesta aina optisiin haroihin sekä datankeruulaitteisiin.

Ei teknologiaa teknologian vuoksi

Täsmäviljelymenetelmistä aiheutuu aina hankinta- ja ylläpitokustannuksia, minkä vuoksi menetelmien tarpeellisuus määritellään tilakohtaisesti. Teknologiaa ei hankita teknologian itsensä vuoksi, vaan ainoastaan siinä tilanteessa, jossa se on taloudellisesti kannattavaa tai merkittävällä tavalla työtä keventävää. Esimerkiksi NDVI-indeksikartan perusteella kohdennetusta typpilannoituksesta ei saada suurinta hyötyä, mikäli vesitalous ja pH eivät ole kunnossa. Toisaalta kartan avulla voi helpommin havainnoida ongelmakohtia.

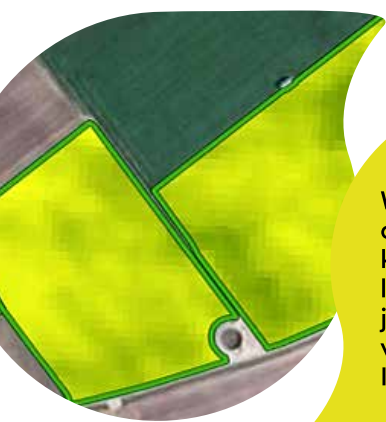
Kannattavat hankinnat

Lähes jokaiselle pintalevittimellä mitä tahansa kasvia lannoittavalle tai ruiskuttavalle tavanomainen ajouraopastin on näillä panoshinnoilla kannattava ja työtä helpottava investointi, joka pitäisi olla kaikilla käytössä. Myös automaattiohjaus tulee suuremmilla pinta-aloilla todennäköisesti maksaneeksi itsensä takaisin säästyneillä päällekkäisajoilla ja keventyneellä työllä. Samaan panoskäyttöä tarkentavaan ryhmään voidaan lisätä myös päällekkäistä levitystä estävä lohkoautomaatiikka. Yksittäisen tilan tai urakoitsijan tapauksessa nämä menetelmät ovat usein kannattavimpia tai ainakin niiden hyödyt ovat selkeästi laskettavissa.

Täsmäviljelymenetelmät perustuvat dataan

Tietoon perustuvia menetelmiä ovat esimerkiksi puimurien ja ajosilppurien keräämät satokartat sekä kaukokartoituksella luodut kasvillisuusindeksikartat. Dataa keräävissä menetelmissä niiden kannattavuutta on usein vaikeampi laskea säästyneinä tuotantopanoksina tai työaikana. Arvo perustuukin siihen, kuinka paljon panos/tuotossuhdetta saadaan nostettua hyödyntämällä dataa. Toisaalta esimerkiksi yksittäisen vuoden satokartoissa lohkon sisäinen vaihtelu voi olla suurta. Luotettavampi tulos saadaan, kun luodaan ”kumulatiivinen satokartta” useamman vuoden tietojen perusteella. Tällöin yksittäisten vuosien säävaihteluiden merkitys pienenee ja nähdään, mitkä kohdat lohkoista ovat pitkällä aikavälillä parempia ja mitkä huonompia. Satokartan perusteella on mahdollista tarkastella heikommien kasvavia kohtia esimerkiksi kuoppastein ja pohtia, mikä niissä on satoa rajoittava tekijä. Lisäksi yhdistelemällä tietoa maaperätietoon tai vaikka kasvillisuusindekseihin, voidaan löytää yhteneväisyyksiä.

VILLE MYLLYLÄ

Wisun avulla voidaan havainnoida kasvillisuusindeksejä, lukea satokarttoja ja luoda täsmäviljelytehtäviä ISOBUS-laitteille.

Tieto lisää tiedon tarvetta

Kerätty data toimii paikkakohtaisen lannoituksen elinehtona, sillä täytyhän menetelmää käyttävällä viljelijällä olla tiedossa, miksi joku paikka loholla tarvitsee enemmän lannoitetta kuin joku toinen. Lisääntynyt data lisää myös osaamisen merkitystä, viljelijän on yhä tärkeämpää pyrkiä tuntemaan omat peltonsa.

Teknologiaa ei tule hankkia teknologian takia. Menetelmien hyödyt ja tarpeet tulevat aina olemaan tilakohtaisia ratkaisuja, riippuen tilan koosta ja tuotantosuunnasta. Kokonaisuutena teknologinen kehitys on positiivista. Mitattavia asioita on mahdollista parantaa. Ainakin, kun mitatun aineiston perusteella tekee oikeat päätökset.

Ville Myllylä

Viljelykierrolla kannattavuutta

Monipuolisella viljelykierrolla on positiivisia vaikutuksia peltojen kasvukuntoon, maatilan talouteen sekä ympäristöön. Viljelykierto lisää orgaanista ainesta maaperään, sitoo hiiltä, parantaa maan rakennetta ja jopa vähentää lannoituspanoksia.

Viljan viljelyn kannattavuus on tällä hetkellä heikolla tasolla viljan alhaisen hinnan ja kohonneiden tuotantopanosten hintojen vuoksi. Markkinatilanne tuskastuttaa viljelijöitä. Viljelyä monipuolistamalla voidaan vähentää viljelyn taloudellista riskiä. Esimerkiksi rypsin ja viljan hinnat eivät muutu käsi kädessä, ja herneen viljelyssä tuotantopanosten käyttöä voidaan vähentää merkittävästi. Monipuolisessa viljelykierrossa pääsee hyötymään myös esikasvivaikutuksista verrattuna yksipuoliseen viljelykiertoon.

Viljelyn monipuolistamisen hyötyjä

Muuttuneen ilmaston myötä meillä on mahdollisuuksia viljellä uusia kasvilajeja ja tätä mahdollisuutta kannattaa ehdottomasti hyödyntää. Myös peltotukijärjestelmä kannustaa viljelyn monipuolistamiseen. Perinteisiä kevätiljoja korkeampia tukitasoja on tarjolla mm. herneelle, rypsille ja erikoiskasveille. Myös maanparannus- ja sanerauskasvien, viherlannoitusnurmien ja monimuotoisuuskasvien viljelyä tuetaan vahvasti. Monet viljelijät ajattelevat, että välivuoden pitäminen satokasvista on taloudellisesti tappiollista, koska ei ole korjattavaa satoa, josta saisi tuloa. Korkeammat tukitasot kompensoivat kuitenkin myyntitulo-

jen vähenemistä ja välivuoden vaikutuksesta esikasvivaikutus voi olla erittäin positiivinen.

Rikkakasvi-, tauti- ja tuholaispaine vähenee, koska yksivuotiset kasvit suosivat eri rikkakasveja kuin monivuotiset nurmet. Viljelykierrossa rikkakasvit eivät pääse

Monisopu – Monipuolisella viljelykasvilajistolla satoa ja kestävyyttä -hankkeessa on tutkittu esikasvien vaikutuksia keväthehnän sato-tasoihin. Tutkimuksessa esikasveilla oli saatu sadonlisää ensimmäisenä ja toisena vuonna 100–800 kg/ha.

Välivuosi satokasvista voi olla taloudellisesti järkevää. Korkeammat tukitasot kompensoivat kasvimyyntitulojen vähenemistä ja välivuoden vaikutuksesta esikasvi-vaikutus voi olla seuraavalle viljelykasville positiivinen.

valloilleen, etenkin vaikeasti torjuttavat rikat. Jotkut kasvit vaikuttavat myös ravinnetalouteen. Esimerkiksi palkokasvit kykenevät sitomaan ilmasta typpeä ja tattari on tehokas vapauttamaan fosforia maaperästä. Nämä voivat mahdollistaa lannoitteiden käytön merkittävän vähentämisen.

Viljelemällä erikoiskasveja viljelykierrossa saadaan maaperää parantavaa vaikutusta. Viljelijöillä on vastuu maaperän kasvukunnosta, jotta satotasoa saadaan pidettyä yllä. Yksipuolinen viljely kuluttaa maaperää ja heikentää sen kuntoa, joka ajan myötä vaikuttaa alentavasti satotasoihin ja sadon laatuun, jotka vaikuttavat taloudelliseen kannattavuuteen. Erilaisia erikoiskasveja ovat esimerkiksi palko- ja öljykasvit ja siementuotantonurmet.

Viljelysuunnittelu alkaa syksyllä

Viljelykiertoa suunnitellaan muutama vuosi eteenpäin ja sitä tarkennetaan aina tulevan kasvukauden viljelysuunnitelmaa tehdessä. Viljelysuunnittelu kannattaa tehdä viimeistään syksyllä tai alkutalvesta, kun edellisen kasvukauden tapahtumat ovat vielä muistissa. Kasviasiiantuntijamme ovat apunasi viljelysuunnitelmien tekemisessä.

Jenni Kangastalo

Viljelysuunnittelun kuusi kulmakiveä

1

Taloudellinen kannattavuus ja kustannusten hallinta

Viljelysuunnitelmassa optimoidaan lannoitteet, siemenet ja kasvinsuojeluaineet. Suunnitelma mahdollistaa lannoituksen kohdentamisen tarkasti, mikä säästää kustannuksia ja vähentää hukkaa. WisuPro-ohjelman avulla voidaan vertailla eri kasvien kannattavuutta ja tehdä päätöksiä taloudellisin perustein. SAP-kasvinesteanalyysit kertovat kasvien ravinteiden käytöstä ja auttavat tarkentamaan lannoitusta.

2

Tukiehtojen täyttäminen ja viljelykierto

Viljelykiertovaatimus on tullut osaksi tukiehtoja. Viljelysuunnitelma varmistaa, että tukiehdot täyttyvät ja tukien saaminen ei vaarannu.

4

Karjatililla rehun laatu ja määrä

Karjatililla viljelysuunnitelma vaikuttaa suoraan rehun laatuun ja määrään. Hyvälaatuinen rehu parantaa maidon ja lihan tuotannon kannattavuutta, ja suunnitelman avulla voidaan maksimoida hehtaarisato.

3

Sääolosuhteiden ja markkinatilanteen huomiointi

Suunnitelma auttaa varautumaan sääolosuhteiden muutoksiin ja viljamarkkinoiden heilahteluihin. Sadonkorjuun ongelmat voivat vaikuttaa seuraavan vuoden viljelyyn, ja suunnitelman avulla voidaan etsiä vaihtoehtoisia ratkaisuja.

5

Pitkän aikavälin suunnittelu ja hiilivarantojen hallinta

Viljelysuunnitelma mahdollistaa pitkän tähtäimen suunnittelun, kuten maaperän hiilivarannon seurannan ja kasvuston elinvoiman tukemisen. Tämä on tärkeää ilmastomuutoksen vaikutusten hallinnassa.

6

Dokumentointi ja tarkastusten helpottaminen

Tarkasti toteutettu viljelysuunnitelma toimii myös dokumentaationa, joka helpottaa mahdollisia tarkastuksia ja varmistaa, että kaikki toimenpiteet ovat perusteltavissa.

ProAgria Keski-Pohjanmaan kasviasiiantuntijat viljelysuunnitteluun sekä SAP-kasvinesteanalyysien ottamiseen ja tulkintaan

Sari Harju
040 5234 114

Jenni Kangastalo
050 593 7651

Jarmo Karhula
040 8492 870

Ville Myllylä
050 5987 228

Riikka Rinta-aho
040 5234 116

Jari Tikkanen
040 0162 147

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@proagria.fi

Liimapuupalkit asennusvalmiina? Tottakai!

Navettojen, konesuojien ja
varastojen palkkitoimittaja

Kestopalkki LPJ Oy
Puusepantie 89
62420 Korttesjärvi
puh. (06) 4880 200
kestopalkki@kestopalkki.fi

www.kestopalkki.fi

40 vuotta laakereita ja tarpeellista tavaraa teollisuuden, maatalouden ja muidenkin alojen voimansiirron tarpeisiin ja ongelmiin.

Maatalouden luotettava yhteistyökumppani jo 40 vuoden ajan!

KENTSO

Kahvitie 44 Kokkola Puh:0400 560 260

www.kentso.fi

TIETEESTÄ TIETOA

**SUOMALAINEN LUOTETTAVA
ANALYYSIPALVELU!**

**Ilmainen kuljetus
8.9.26-12.1.27!**

Järjestetty viljavuus-
näytteiden kuljetus noin
100 keräilypaikasta!

Keräilypisteet www.hortilab.fi

Hortilab AB
Oy Hortilab Ab
06 347 4250
hortilab@hortilab.fi
Vasavägen 41, 64200 Närpiö

www.hortilab.fi

**Lanta-analyysit!
Kätevästi meidän
kautta!**

Lounais-Suomen LÄHITEURASTAMO

Ostetaan ja noudetaan teuraseläimiä ympäri Suomen:

- Naudat, hevoset, lampaat ja siat.
- Palvelemme tuottajapalautuksissa, rahtiteurastuksissa ja eläinvälityksessä kilpailukykyisin hinnoin.

Ota yhteyttä:

Liha Hietanen Oy
Toimisto: 03 514 1533
Timo: 040 559 7263
Tiina: 040 063 4800

**LIHA
HIETANEN OY**

Pääkkösentie 59, 38200 Sastamala / toimisto@lihahietanen.fi

SKT RENGAS

OULU KOKKOLA

Täyden palvelun rengastalo!

Myymme ja asennamme

- Traktoreiden
- Työkoneiden
- Kuorma-autojen
- Henkilö- ja pakettiautojen renkaat ja vanteet

Oulu: 040 529 4570 Kokkola: 050 359 5467

JÄREÄT KIVITALIKOT MUTASELTA

JMK 1330

- Leveys 1330 mm
- Syvyys 1010 mm
- Korkeus 792 mm
- Piikit 40 mm Dillidur HB400 kulutusteräs
- Piikkijako 270 mm

Perustalikko **1550 €** alv 0 %.

Sis. normaalin traktori kiinnikkeen/sovitteen.

Lisävarusteena poskilevyt **190 €** alv 0 %.

JMK 2200

- Leveys 2200 mm, korkeus 700 mm.
- Piikkien pituus 1000 mm.
- Piikkijako 200 mm.
- Piikit 40 mm Dillidur HB400 kulutusteräs.
- Lisävarusteena irrotettava kivisieppari pellon pinnalta kivien keräykseen.

Perustalikko sis. normaalin traktori-kiinnikkeen/sovitteen **2070 €** alv. 0 %

Kivisieppari **290 €** alv. 0 %

**METALLITYÖ
MUTANEN**

www.mtm.fi

sähköposti: jari@mtm.fi
Haapaojantie 9A 83700 Polvijärvi
Puhelin: 040 823 4584

Liity jäseneksi!

[proagria.fi/
jäsenyys](http://proagria.fi/jäsenyys)

**Lisätietoja
ProAgrian jäsenyydestä**

Hiehosta lehmäksi

Hiehoajan kasvatusolosuhteilla ja ruokinnalla on suuri merkitys lehmän tuotokseen ja kestävyteen. ProAgrian tilastojen mukaan hiehon poikimällä on yhteys elinikäistuotokseen. Hyvin kasvaneen ja kehittyneen hiehon kiimakierto alkaa ajoissa, se tulee heti ensimmäisestä siemennyksestä tiineeksi ja poikii 24 kk ikään mennessä, jolloin se on saavuttanut 85 % aikuispainostaan. Panostamalla hiehojen ruokintaan ja olosuhteisiin syntyy lisääntyneiden tulosten lisäksi merkittäviä säästöjä, kun uudistushiehojen määrää voidaan vähentää.

Tasainen kasvu

Hiehoilla tavoitellaan sopivaa kuntoluokkaa, joka pysyy mahdollisimman tasaisena koko kasvatuskauden ajan juottokauden lopetuksesta poikimiseen asti. Kasvun aikana sopiva kuntoluokka on 3 ja se voi nousta 3,5 poikimiseen mennessä. Kriittisen kasvun aikaa on aika juottokauden jälkeen sukukypsyyteen asti. Silloin hiehon kasvu on allometristä, mikä tarkoittaa, että utarekudos kasvaa muuta kasvua nopeammin. Jos hieho tässä kasvuvaiheessa pääsee lihomaaan liikaa, siitä voi olla haittaa utareen kehitykselle ja tulevalle maitotuotokselle. Väkirehun määrässä ei

kannata säästellä lihomisen pelossa varsinkaan alle 6 kk iässä, koska silloin pötsi ei ole vielä kehittynyt eikä pysty hyödyntämään täysin säilörehun sisältämiä ravintoaineita. Valkuaisen puute tässä vaiheessa voi hidastaa kasvua ja aiheuttaa lihomista. Laadukas valkuaisen lähde ruokinnassa on välttämätöntä hiehon hyvälle kasvuille.

Laadukas rehu

Liika lihominen tiineyden lopussa vaikeuttaa poikimista. On tärkeää, että hiehot voivat kehittää syötipotentiaaliaan mahdollisimman hyväksi. Suuri syötipotentiaali antaa parhaat edellytykset hyvälle

ensikkotuotokselle. Paras vaihtoehto on tarjota hiehoille vapaasti laadukasta säilörehua, jonka korjuu-aika on valittu juuri tiineiden hiehojen tarpeet huomioiden. Jos säilörehu on liian energiapitoista, sitä voi laimentaa karkealla heinällä tai oljella. Valkuaislisää saattaa tarvita, jos säilörehun raakavalkuaispitoisuus on liian matala.

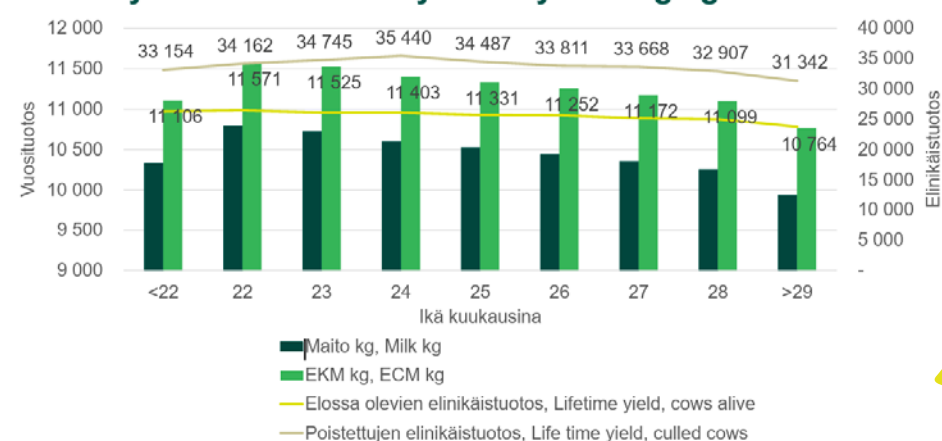
Olosuhteet

Olosuhteet vaikuttavat hiehon kasvuun ja kehitykseen yhtä paljon kuin ruokinta. Ahtaudesta johtuva stressi vaikuttaa negatiivisesti kasvuun. Jos makuupaikalla ei ole kaikille tilaa maata tai makuupaikka ei ole kuiva ja pehmeä, vähentävät hiehot makuu-aikaa. Jos juomakupilla ei ole tilaa tai ruokintapöydälle ei mahdu kaikki syömään samaan aikaan, vähentävät alempi-arvoiset juomakertoja ja syöntiaikaa. Ilman laatu vaikuttaa terveyteen, ja valon määrä kiimakiertoon. Sorkkahoidot ajoissa ennen poikimista varmistaa jalkojen terveyttä poikimisen yhteydessä ja sen jälkeen.

Charlotta Hästbacka

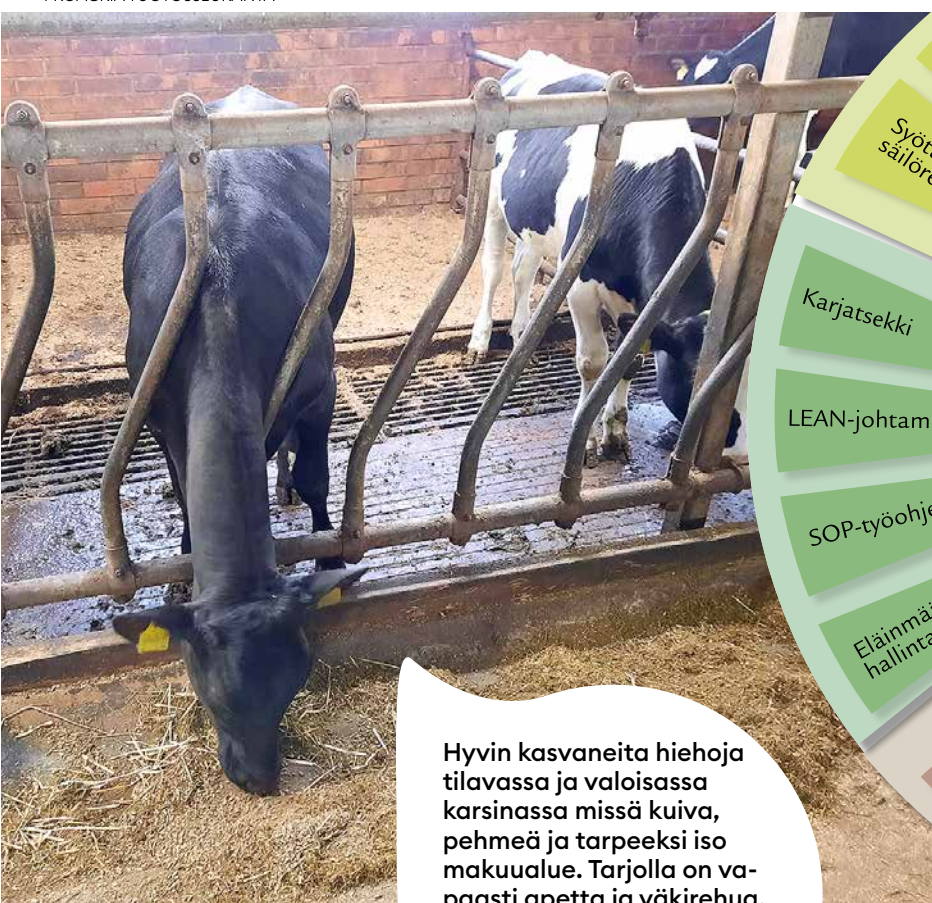

Vuosituotokset ja elinikäistuotokset poikimäin mukaan

Hyvin kasvanut hieho poikii ajoissa. Korkeimpiin keskituotoksiin ja elinikäistuotoksiin yltyvät ne lehmät, jotka ovat poikineet ensimmäisen kerran 22–24 kk iässä.

PROAGRIA TUOTOSSEURANTA

Hyvin kasvaneita hiehoja tilavassa ja valoisassa karsinassa missä kuiva, pehmeä ja tarpeeksi iso makuualue. Tarjolla on vapaasti apetta ja väkirehua.

KUVAT: PÄIVI JA JOUNI AINALI

Ainaleilla navetta on pellon asiakas

Osaavat yrittäjät **Päivi** ja **Jouni Ainali** ovat pyörittäneet maitotilaa Kannuksessa vuodesta 1994. Pohjantähden tilalla, joka on Jounin kotitila, sukupolvenvaihdos tehtiin vuonna 1990. Makuuparsipihatto valmistui vuonna 2006. Tila on hyödyntänyt pitkään ProAgrian tuotosseurannan, ruokinnan ohjauksen ja viljelysuunnittelun palveluita tuotantonsa kehittämisessä. Vajaan kahden vuoden aikana tiivis yhteistyö ruokinnan suunnittelussa ja seurannassa on nostanut lehmäkohtaista EKM-tuotosta 1500 kiloa. Ensikoiden maitotuotos on noussut saman verran.

Yksinkertainen ja selkeä ruokintastrategia

Tilalla on erillisruokinta. Päivin ja Jounin mukaan heidän ruokintasysteeminsä on yksinkertainen ja selkeä. Väkirehu jaetaan kioskista. Navetan valmistumisesta kioskien määrä on tuplattu. Neljä kioskia rauhoittaa syöntiä ja aremmatkin lehmät pääsevät syömään. Kioskista jaetaan neljää eri rehua: viljaa, puolitiivistettä, kivennäisiä ja energiarehua. Säilörehu jaetaan kiskoilla kulkevalla jakovaunulla kuusi kertaa päivässä. Rehunkoko tapahtuu aina valvonnan alla. Uutta rehua ei jaeta vanhan rehun päälle. Hyvälaatuinen säilörehu on kaiken perusta. Lehmien jämsät

syötetään nuorkarjalle, eikä rehuhävikkiä synny laisinkaan.

Rehun syöntiin panostetaan

Ruokintapöytätilaa on riittävästi. Työvaiheet pyritään hoitamaan siinä järjestyksessä, että lehmät pääsevät lypsyltä syömään aina vastaajettua säilörehua. Vilja-puolitiivisteruokinnassa pitää olla tarkkana riittävästä kuidun saannista. Toisessa päässä ruokintapöytää on vapaasti tarjolla myös kuivaa heinää.

Rehuntuotanto

Pohjantähden tilalla urakoitsija on hoitanut säilörehun korjuun ajosilppurilla jo 18 vuoden ajan ja ti-

lanväki on siihen erittäin tyytyväinen. Tilan Henri-poika vastaa nurmiloikkojen niitosta. Keskimäärin säilörehualaa on 50 hehtaaria. Korjuupäivä sovitaan urakoitsijan kanssa etukäteen. Korjuu tapahtuu 8–10 tunnissa. Käyttämällä happea varmistetaan säilöntälaatu kaikissa sääolosuhteissa. Kevätsadon sulavuustavoite on 680–700 g/kg ka ja säilörehussa pitää olla kuitua ja määrää kuiva-ainekiloina. Hiehoille ja umpilehmille tehdään kevätsadosta kaksi viikkoa myöhemmin korjattavaa säilörehua paaleihin. Kuivaa heinää tehdään vasikoille ja lypsylehmille. Ohraa viljellään noin 30 hehtaarin alalla. Viljan suhteen tavoitteena on omavaraisuus. Vilja-alaa pystytään kasvattamaan uusien vuokraimien myötä. Lannoitteiden ja lisälannoitteiden valinnalla vaikutetaan rehun koostumukseen ja ravintoaineiden määrään.

Ruokinnan seuranta tuottaa rahallista hyötyä

Ruokintasunnitelmia tehdään aina säilörehun vaihtuessa. Kotoisten rehujen laatu tiedetään tar-

Päivi ja Jouni Ainali, Pohjantähden tila, Kannus

4 aikuista lasta, 2 lapsenlasta.
Poika osallistuu kiireaikoina peltotöihin.
Muutoin vieraalla konehommissa töissä.

- 56 lehmää
- Erillisruokinta
- EKM-tuotos 12 940 kg
- Asemalypsy
- Peltoa 125 ha

Pohjantähden tila on hyödyntänyt ProAgrian tuotosseurannan, ruokinnan ohjauksen ja viljelysuunnittelun palveluita. Vajaan kahden vuoden aikana yhteistyö ruokinnan suunnittelussa ja seurannassa on nostanut lehmäkohtaista EKM-tuotosta 1 500 kiloa.

kasti rehuanalyysistä, joissa ovat mukana myös kivennäis- ja hivenainepitoisuudet. ProAgrian asiantuntija tekee ruokinnan seurantalaskelman rehuerän vaihtuessa. Seurantalaskelmasta tilan väki saa erinomaista tietoa ja tunnuslukuja tilan senhetkisestä ruokinnasta. Seuranta tehdään tuloksia analysoimalla, karjahavainnoilla ja lannanpesulla. Korkeatuottoisessa karjassa energiasta on etenkin herumiskaudella puutetta. Energiavajaukseen on otettu käyttöön energiarehu. Hiehojen ja umpilehmien karkearehun syöntiin kiinnitettiin huomiota. Syöntiä on pystytty kasvattamaan, kun tarjolla on myöhemmin korjattua säilörehua. Umpilehmien kuntoluokat ovat tavoitteen mukaiset.

Tekniikka apuna

Ruokinnan seurannassa tilanväki hyödyntää myös karjanseurantajärjestelmää. Märe- ja aktiivuspannat mittaavat lehmien märehitistä ja aktiivisuutta. Isäntä kertoo, että karjaterveydestä pitää huomata kaikki. Märepantojen avulla saa kiinni syömättömät lehmät. Seurantatiedon avulla pääsee heti jäljille ja tekemään oikeita toimenpiteitä.

Hyvinvointia eläimille ja ihmisille

Yrittäjäpariskunta on yksituumainen päätöksenteossa. Vastuun ja tehtävien jakaminen sujuu. Päivi vastaa lypsystä ja siemennyksen tilaamisesta, Jouni ruokinnasta. Navettaan on tehty harkiten investointeja. Viimeisimmäksi hankittiin ritalämattoja hoitokarsinoin, lantakäytävälle ja lypsiasemalle. Eläinten liikkuminen ja sorkkaterveys on parantunut. Kummimatot ovat parantaneet myös hoitajien jalkaterveyttä ja tuoneet mukavuutta.

Omasta jaksamisesta yrittäjäpariskunta huolehtii lähtemällä lomalle tilan ulkopuolelle. Kun

luottolomittajat tulevat vastamaan karjasta, Päivi ja Jouni hypäävät autoon ja vaihtavat maisemaa.

Anna-Riitta Leinonen

Ruokinnan seurannassa tilanväki hyödyntää märe- ja aktiivuspantoja. Jouni Ainalin mukaan seurantatiedon avulla pääsee heti jäljille ja tekemään oikeita toimenpiteitä.

Tuota maitoa tiedolla

Miten johdat tilaasi, tiedolla, taidolla vai mututuntumalla? Tietoa saamme erilaisista laitteista, mutta miten liitämme ne yhteen? Mikä on tärkeää tietoa tilan kannalta? Toiselle tilalle se voi olla keskituotoksen seuranta, toiselle solulukujen seuranta, jollekin rehun seuranta. Kaikki tieto auttaa johtamaan tilaa ja tuottamaan maitoa.

Keskituotos

Keskituotosta ja lehmien maitomäärien kehittymistä voi seurata mittaamalla kuukausittain lehmien maitomääriä. Osalla tiloista se voidaan mitata sopivilla mittalaitteilla päivittäin. Kootun informaation saa ProAgrian raportilta. Saadun informaation voi hyödyntää asettamalla tavoitteen tai tavoitteita, koska ne johtavat toimintaan. Tavoitteiden toteumaa voi seurata ja tehdä suunnitelmia tavoitteeseen pääsemiseksi. Tavoitteita voi asettaa päivittäisiksi, viikoittaisiksi, kuukausiksi tai jopa vuosiksi.

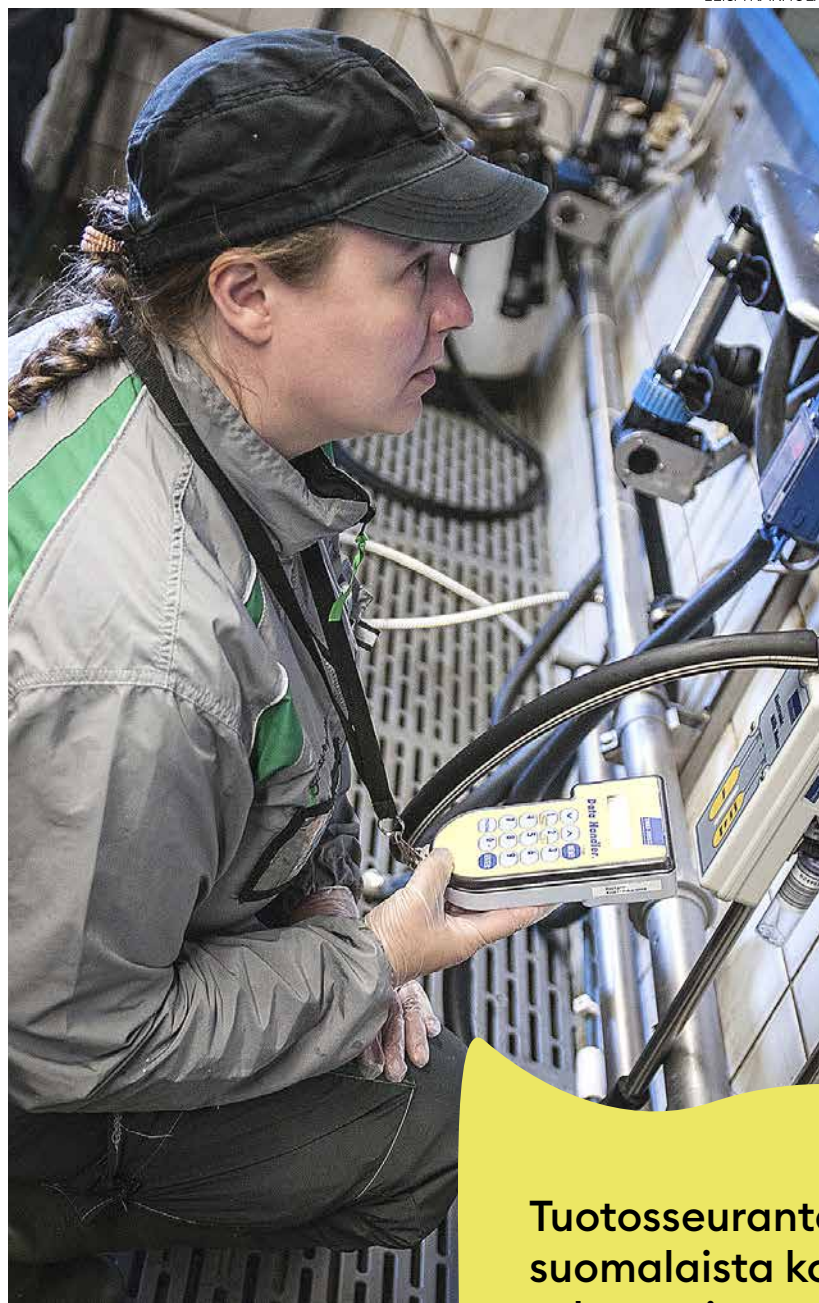
Maitomäärä

Maitomäärän kehitystä voi seurata lehmäkohtaisesti, karjakohtaisesti, rotukohtaisesti tai tiettyssä tuotostavaiheessa olevien kesken. Maitomäärien seurannan lisäksi kannattaa seurata myös maitopitoisuuksia sekä solulukuja. Solulukuja seuraamalla voi tehdä päätelmiä lehmien utareterveydestä. Raportit antavat myös osviittaa siitä, missä tuotostavaiheessa soluluvut lehmillä nousevat. Tieto auttaa löytämään utareterveyttä parantavia ratkaisuja.

Pitoisuudet ja rehumäärät

Maitopitoisuuden rasva-valkuaisusuhde kertoo mm. ruokinnan onnistumisesta. Ruokinnan onnistumisen seurantaan tarvitaan myös erilaisista rehujärjestelmistä saatavia rehumäärätietoja siitä, kuinka paljon rehuja on mennyt. Onnistunut ruokinta on kulmakivi, jolla lehmät saa tuottamaan maitoa. Kannat-

taa siis seurata kuinka paljon päivän aikana lehmät syövät. Karkearehun määrää voi olla haastava arvioida, ellei ole aperuokintaa, jossa rehustus menee vaa'an kautta. Silloin tiedetään kuinka paljon mitään ainesosaa appeeseen kuluu. Jos käytössä on erillisiä väki-

ELISA KARHULA

rehukioskeja tai robottirehua, kannattaa seurata kuinka paljon lehmät kuluttavat väkirehua. Koko vuoden rehustusta on helpompi suunnitella, kun tiedetään rehun menekki sekä kesän karkearehun määrä ja laatu.

Mitä mittaa, sitä voi parantaa

Minun Maatilani -ohjelmistosta saatavien listojen avulla voi helpottaa arkista työtä navetassa. Listojen mukaan voi ennakoida kiihmoja, umpeen laitettavia tai poikivia eläimiä. Eläinlistausten avulla pystytään katsomaan esim. minikäikäisiä hiehoja tilalla on ja milloin niitä aletaan siementää. Eri-laiset hedelmällisyysluvut kannattaa myös huomioida. Eri raporteilla, olivat ne sitten ProAgrian verkkopalveluista, Minun Maatilasta tai tuotannonohjausjärjestelmistä, saadut tiedot kertovat tilan kehitystarpeista. Tiedon pohjalta on hyvä asettaa tavoitteita ja seurata kehittymistä. Kun yksi asia johtaa toiseen, moni muukin asia paranee.

Armi Hotakainen

Tuotosseuranta on suomalaista kotieläintaloutta ja sen tuottavuutta tukeva järjestelmä, joka kerää tietoa eläinten tuotoksesta, terveydestä ja ruokinnasta tilan johtamisen ja jalostuksen tueksi.

ProAgria Keski-Pohjanmaan tuotosseurannan tekniset asiantuntijat tekevät mittalypsypalvelua parsi-, asema- ja robottitiloille hoitaen tuotosseurannan näytteenotot, koelypsyt sekä robottimaitojen tallennukset.

Armi Hotakainen
0400 644 261

Jonna-Minna Lassila
044 4863 077

Kirsi Leppikorpi
0400 367 656

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@proagria.fi

Paavolat tyytyväisiä säilörehun vaakauspalveluun

JOHANNA PARPALA

Marjo ja Jani-Markus Paavolan tilalla Kaus-tisella punnittiin se-kä ensimmäistä et-tä toista säilörehu-satoa. Tilalla on kehitetty tuotan-toa yhdessä hyvän asiantuntijatiimin kanssa. Tulokset näkyvät säilörehun laadussa ja tuotosluvuis-sa, joihin on tullut selvää paran-nusta. Jani-Markus kertoo, että ha-pon riittävä menekki on mietityttä-nyt jo jonkin aikaa, ja vaakaus on hyvä jatko jo tehdylle kehittämis-työlle. Hyvä säilörehu koostuu mo-nesta asiasta ja säilönnän onnistu-minen on tärkeä osa sitä. –Otam-me kattavat korjuuaika- ja raaka-ainenäytteet, ja rehunkorjuu teh-dään hallitusti niitosta aina siilo-työskentelyyn asti. Prosessin onnistumisen kannalta on tärkeää var-mistaa oikea hapon menekki, jotta säilönnän vuoksi ei tulisi menetyk-siä, kertoo Jani-Markus.

Tulosten hyödyntäminen

Marjo ja Jani-Markus Paavolan ti-lalla havaittiin, että happoa kuluu alle tavoitellun eli 5 litran per ton-ni. Havainto tehtiin ensimmäisen sadon vaakauksen yhteydessä. Toisen sadon vaakaukseen tilan-ne päästiin korjaamaan. –Hapot-timen suuttimet vaihdettiin isom-piin, koska vanhoilla suuttimilla ha-pon kulutusta ei saatu riittäväksi, vaikka pumpun teho riittää. Uusilla suuttimilla hapon määrää sai sää-dettyä oikeaksi, toteaa Jani-Mar-kus. Säilöntäaineen menekin lisäk-si vahvistuivat rehukuormien pai-not ja kuiva-ainepitoisuudet. Vaihtelua havaittiin ensimmäisen ja toi-sen sadon välillä kuiva-aineessa, toinen sato oli näistä kuivempaa. –Jos säilöntäaineen menekki yh-tään mietityttää, suosittelen kyllä vaakauspalvelun käyttöä. Meidän hyödyksemme näitä tehdään, jot-ta toimintaa voidaan kehittää, tiiv-istää Jani-Markus.

Mitä mittaat, sitä voit parantaa

Kuluneena kesänä ProAgria Kes-ki-Pohjanmaan asiantuntijat ovat kiertäneet maakuntaa vaakaus-palvelun merkeissä. Yleisin punnit-tava on ollut säilörehu, mutta myös kokoviljasäilörehua sekä viljaa on vaa'alla käynyt. Ensimmäisen sa-don osalta suuret satomäärät ja esikuivatusaika ovat vaikuttaneet kuiva-ainepitoisuuksiin. Kuiva-ai-neen vaihtelu on huomattu myös vaakauskeikoilla.

Mikä on riittävästi

Rehukuormat punnitaan ajoneuvo-vaa'alla ja samalla selviää, onko säilöntäainetta kulunut riittävästi. Kun rehumassan painot ovat selvil-lä, tietoon yhdistetään säilöntäai-neen kulutus. Kulutustieto on saa-tu korjuukoneista ja laitteista. Säi-löntäaineen menekki lasketaan re-hutonnia kohden ja verrataan tie-toa rehun kuiva-aineeseen. Vaa-

kauspalvelun yhteydessä kuiva-ai-ne määritetään kuiva-ainemittaril-la paikan päällä, jotta tieto on heti käytettävissä. Samalla voidaan ar-vioida siilotyösken-telyä ja laskea riittävä tiivistys-aika.

Johanna
Parpala

Vaakaupalvelun
tilaukset

Johanna Parpala
p. 041 7310 913

Vastuullinen maidontuotanto

Maidon tuottaminen on muuttunut paljon viimeisen 20 vuoden aikana. Rakennekehityksen myötä tilakoot kasvavat ja uutta teknologiaa hyödynnetään maataloustuotannon eri vaiheissa. Maidontuotannon vastuullisuus nousee mediassa pinnalle, vaikka tähän ei mikään uusi asia maidontuotannossa ole. Vastuullisuus on ollut osa maidontuotantoa aina. Ajankohtaisen siitä tekee kuluttajanäkökulma. Kaikkien etu on, että kuluttajat ymmärtäisivät ruuan alkuperän entistä paremmin.

Tuoteturvallisuus

Puhtaan elintarvikkeen tuottaminen vaatii riittävää hygieniää navetassa, lypsyssä ja maidon jäähdytyksessä. Maidon laatuja järjestelmät pitävät huolta, että puhtaita elintarvikkeita tuotetaan ruokaketjussa jatkuvasti.

Ekologinen kestävyys

Maidon hiilijalanjälkeä pyritään pienentämään, ja usealla meijerillä onkin tavoitteena saada maidontuotanto hiilineutraaliksi. Tämä vaatii maitotiloilta tuotannon päästöjen laskentaa ja seuranta. Hiilijalanjälkilaskenta antaa pohjan tilojen toimenpiteille.

Eläinten hyvinvointi

Eläimet ovat maidontuotantajille työkavereita ja niistä

huolehditaan hyvin. Kuluttajat ovat kiinnostuneita ruuan alkuperästä, tuotantomenetelmistä ja eläinten hyvinvoinnista. Tutkimus tuottaa esimerkiksi lehmien laidunnuskäyttäytymiseen sekä vasikoiden vierihoidon liittyvää tietoa, jota tiloilla voidaan soveltaa. Uuden teknologian myötä eläinten hyvinvoinnin seuraamiseen on tullut uusia työkaluja. Esimerkiksi syönti- ja märehäytymistä pystytään seuraamaan vuorokauden ympäri vuoden jokaisena päivänä. Eläinten hyvinvointia tuetaan esimerkiksi eläinten hyvinvointikorvauksella ja lisäksi meijerien puolelta kannustetaan lisäämään pihattolehmien laiduntamista.

Taloudellinen kannattavuus

Ympäristötehokas ja eläinten hyvinvointia lisäävä investointi yleensä kehittää tilan talouttakin.

Erilaiset vastuullista toimintaa tukevat järjestelmät ja hinnoittelumallit kannustavat vastuullisuuskäytännöiden huomioimiseen. Hyvin hoidettu maitotila on yleensä huolehtinut vastuullisuudesta osana normaalia jokapäiväistä toimintaansa.

Tutustu myös
ProAgrian
vastuullisuus-
materiaaleihin:

Sanna
Luostarinen

SUOJAUDU SIKARUTOLTA

Afrikkalaista sikaruttoa on havaittu villisioissa Suomessa. Parhailleen kamppailla sitä vastaan, ettei sikarutto leviäisi suomalaisiin sikoihin. Operaatiota johtaa Ruokavirasto, joka ohjeita asiassa noudatetaan.

Ruokaviraston sivusto, jonne määräykset päivittyvät

Sivustoja, joita kannattaa seurata:

ETT:n sivut

Työkoneiden puhdistus ja desinfiointiohje

MTK:n sivut

Tiloilla kannattaa
varmistaa tautisuojaus

Jos tilalla ei ole varmistettu tautisuojausta, se kannattaa nyt viimeistään tehdä kaikilla kotieläintiloilla. Biocheck-käyntejä tekevät eläinlääkäreiden lisäksi Faban ja ProAgrian asiantuntijat.

Lisätietoa:

ProAgrian asiantuntijat:

Tilusjärjestelyssä on järkeä

Kaikki tietävät, että isoilla peltolohkoilla työskentely on nopeampaa ja edullisempaa kuin pienillä peltolohkoilla. Joskus muinaisina vuosikymmeninä tärkeänä rajana pidettiin 2,5 hehtaarin lohkokokoa. Vuosikymmenien takaisen tutkimustiedon mukaan lohkokoon kasvattaminen 2,5 hehtaariin saakka toi selvää ajansäästöä ja kustannussäästöä, mutta siitä yli menevä pinta-ala tuotti vähemmän lisähyötyä.

Ajat ovat muuttuneet, ja niin ovat koneet ja teknologiakin. Vanha 2,5 hehtaarin sääntö ei enää riitä nykyiselle konekannalle ja tuotantorakenteelle. Oma arvioni on, että vastaava tehok-

kaan peltolohkokoon raja kulkee nykyisin jossain 6–10 hehtaarin tietämillä, mahdollisesti senkin yläpuolella. Tarkkaa rajaa on vaikea määrittää, eikä ajantasaista tutkimustietoa asiasta juuri ole. Selvää kuitenkin on, ettei kehitys pysähdy tähän. Koneiden koko kasvaa, ja samanaikaisesti työvoiman saatavuus uhkaa heikentyä. Myös peltolohkojen koon tulee kasvaa. Maatalouden tuottavuutta parannettaessa on käännettävä kaikki kivet.

Tähän asti olen käsitellyt vain yksittäisen peltolohkon kokoa ja sen vaikutusta peltotöiden tehokkuuteen. Huomioon on otettava myös maatilan sisäinen logistiikka sekä vedenhallinnan kysymykset. Peltolohkojen ja maatilan ta-

louskeskuksen välillä kuljetetaan massiivinen määrä pellon satoa sekä karjanlantaa ja muita tuotantopanoksia. Maatilan sisäistä logistiikkaa voidaan tehostaa merkittävästi, kun kuljetusten alku- ja loppupisteiden määrää vähennetään tilusjärjestelyn avulla. Samalla avautuu mahdollisuus uusille entistä tehokkaammille logistisille ratkaisuille. Tilusjärjestelyissä kannattaa tavoitella sekä entistä isompaa peltolohkojen kokoa että useiden peltolohkojen muodostamia kokonaisuuksia.

Oma lukunsa on peltojen vedenhallinta. Maveplanista saadun tiedon mukaan Keski-Pohjanmaalla tehtävistä salaojituksista 70–80 prosenttia on nykyisin säätösalojituksia. On selvää, et-

tä säätösalojituksen hoitaminen tehostuu huomattavasti peltojen koon kasvaessa.

Tilusjärjestelyistä ja peltolohkojen kokoa kasvattavista toimituksista kertyy hyötyä vuosikymmenien ajan. Tilakoon kasvu, teknologian nopea muutos, logistiikan tehostamisvaatimukset ja vedenhallinnan uudet mahdollisuudet ovat niitä tekijöitä, jotka voimakkaimmin kannustavat tilusjärjestelyihin. Tilusjärjestelyt pitävät huolen siitä, että seuraavakin sukupolvi voi viljellä maata.

Jouni Ingalsuo

Välitilinpäätös – työkalu verotuksen optimointiin

Syksyn koittaessa tilikausi on edennyt yli puolen välin maatilayrityksillä, joilla tilikausi on kalenterivuosi. Hyvin pian koittaa lokakuu ja viimeistään silloin on hyvä tarkastella lukujen pohjalta tilikauden tuloksen kehittymistä. Maatiloilla pääoman kiertonopeus on usein hidasta, mikä heijastuu myös laina-aikoihin. Verosuunnittelun täytyy olla hitaan pääoman kiertonopeuden ja pitkien laina-aikojen vuoksi pitkäjänteistä. Avaan tässä jutussa välitilinpäätöksen merkitystä lyhyemmän ja pidemmän aikavälin verosuunnittelun näkökulmasta.

Välitilinpäätös maatilalla

Välitilinpäätös laaditaan loka-joulukuussa ajantasaisen kirjanpidon pohjalta, jos tilikausi on kalenterivuosi. Kirjanpitoon syötetään toteutuman lisäksi loppuvuoden arvioidut tulot ja menot. Sopivaa tulosta haarukoidaan aiempien vuosien ja tulevien vuosien ennusteen pohjalta. Samalla arvioidaan alustavasti muun muassa tasausvarauksen käytön mahdollisuutta, poistotasoa ja tulonjakoa.

Maatalousverolain mukaan verotettavalla maatilalla verotettava tulos voi vaihdella maksuperusteisuuden vuoksi merkittävästi vuosien välillä. Maatalousverolain mukaan maatalouden tulos jaetaan ansio- ja pääomatuloihin nettovarallisuuden perusteella. Tulos voi-

daan positiivisesti nettovarallisuudesta huolimatta verottaa ansiotulona. Ansiotulon osalta marginaalivero esim. Reisjärvellä vuonna 2026 on 52 100 euron ylittävältä osalta 47,7 %. Tämä ylittää pääomatulon vero-%:n eli 30 % ja 30 000 euroa ylittävältä osalta 34 %. Progressiivisen marginaaliveron vuoksi verotettavan tuloksen tasaisuus vuosien välillä on tärkeää.

Ennen tilikauden päättymistä maatilalla voidaan vaikuttaa tilikauden ostoihin ja mahdollisesti tulojen kohdistumiseen kyseiselle tilikaudelle. Loppuvuoden hankinnat riippuvat siitä, onko tilalla kasvavaroja ja maksukykyä. Tilikauden päättymisen jälkeen tilalla voidaan vaikuttaa verosuunnitteluun poistojen, tasausvarauksen ja osakkaiden välisen tulonjaon myötä.

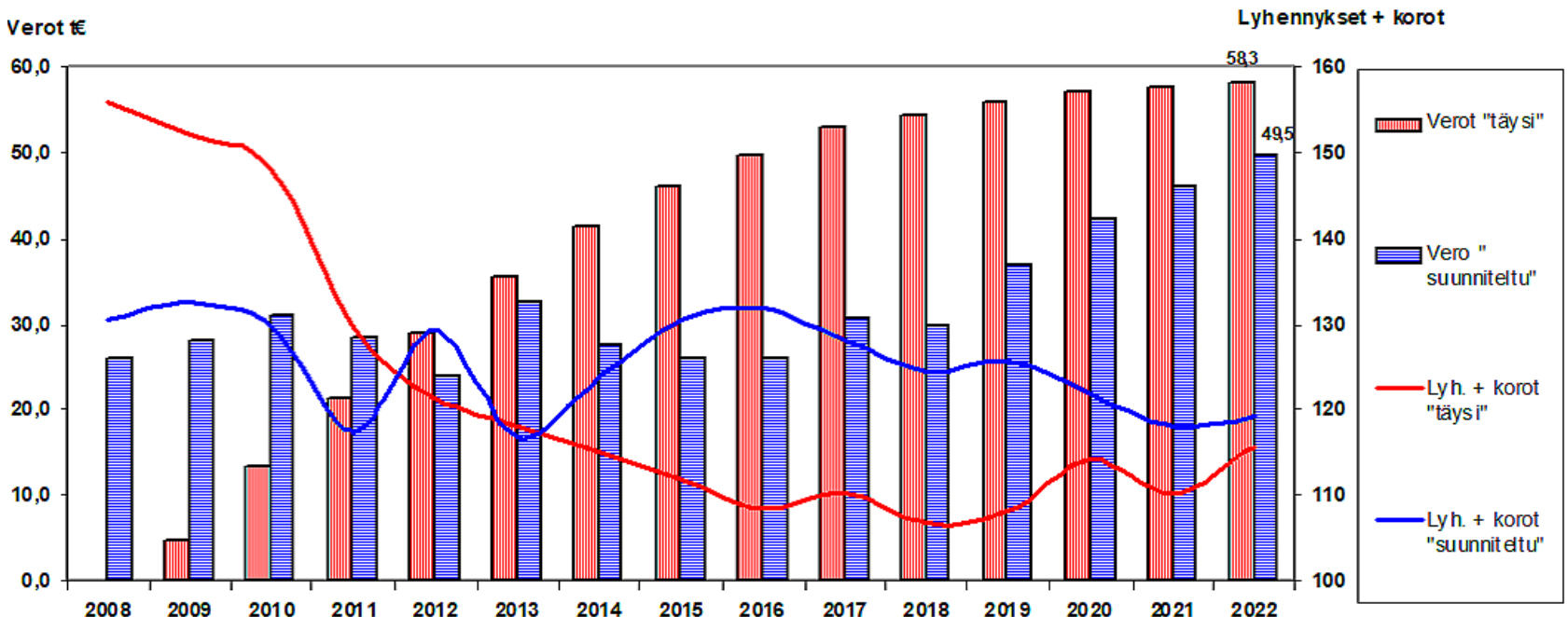
Verosuunnittelua on myös tilan nettovarallisuuden kasvattaminen etupainotteisesti. Joskus on tullut eteen tilanne, jossa tilalla on investointi meneillään ja vuodenvaihteessa investointi rahoitetaan omarahoituksella, mutta avustus ja korkotukilaina nostetaan vuo-

Välitilinpäätöksen hyötyjä

1. Reaaliaikainen tilannekuva taloudesta
2. Asetettujen tavoitteiden ja toteutuman vertailu
3. Tuloksen ennakkointi ja tarpeen mukaan reagointi esim. ostojen kautta
4. Ennakkoverojen riittävyyden arviointi
5. Rahoitusta tai lainanhoitoustoja haettaessa erinomainen dokumentti pankille

denvaihteen jälkeen. Tällöin seuraavan vuoden verotuksessa tilan nettovarallisuus on korkeampi ja nettovarallisuutta on saatu kasvatettua ns. etupainotteisesti. Vä-

litilinpäätöksen laatimisen myötä voidaan arvioida myös nettovarallisuuden kehitys ja sen vaikutus verotukseen.

Vuosittain maksettavat verot pitkällä aikavälillä. **Punainen:** kun poistetaan täysillä ja säästyneet verot käytetään ylimääräisiin lyhennyksiin. **Sininen:** kun verotus on suunniteltu.

Välitilinpäätös muutostilanteessa

Ei voida korostaa liikaa sitä, mikä on verosuunnittelun merkitys tuotannon muutoksia ennen, niiden aikana ja niiden jälkeen. Maatiloilla tehdään investointeja, tuotantoa kasvatetaan tai supistetaan tai lopetetaan tuotanto kokonaan. Investointien myötä verotettava tulos yleensä kasvaa ja nettovarallisuus investointivuonna voi alentua huomattavan alhaiseksi. Investointia seuraavana vuonna verotus voi nousta ilman tarkempaa suunnitelmaa tarpeettoman korkeaksi. Maatilalla verotettava tulos antaa viitteitä kannattavuudesta, joten hyvä tulos kertoo myös hyvästä kannattavuudesta. Investoinnin jälkeen tulosta kannattaa pikkuhiljaa nostaa ja arvioida tuloksen kehittymistä muun muassa pitkän aikavälin talous-suunnitelman avulla.

Verosuunnittelu on tärkeää myös tuotantoa lopetettaessa. Etenkin kotieläintuotannon päättyessä viimeisenä kalenterivuonna verotettava tulos voi nousta jopa kaksinkertaiseksi, jos viimeisenä vuonna peltoviljely muuttuu merkittävästi ja tuotantopanosotot alentuvat. Lisäksi etenkin lihanautatiloilla tulos voi nousta, jos vasikat on ostettu ja maksettu pääosin edellisenä vuonna ilman eläinluottoa. Tällöin eläinten hankintakuluja ei ole vähennettävissä viimeisenä tuotantovuonna täyttää määrää. Tulosta voidaan tällaisessa tilanteessa tasata jaksottamalla eläinten myyntitulot verotuksessa kolmelle vuodelle. Tuotantoa lopetettaessa verotettavaa tuloa voi kertyä lisäksi esim. koneiden realisoineista. Mikäli koneiden myyntihinta on menojäännösarvoa korkeampi, ylimenevä osuus tulouteen verotettavaksi tuloksi.

Edellä mainittujen esimerkkien valossa verotuksen suunnittelu ennakkoon ja välitilinpäätöksen

laatiminen vuosittain muutostilanteessa on tärkeää.

Verotuksen optimointi

Verotuksen optimointi pitkällä aikavälillä ei yleensä ole verotuksen minimointia lyhyellä aikavälillä. Viereisellä sivulla on havainnollinen, itsekin usein käyttämäni kuvaaja, verosuunnittelun pitkäjänteisestä suunnittelusta ja sen merkityksestä. Pitkäjänteisessä verosuunnittelussa kuvan mukaan veroja maksetaan huomattavasti enemmän ensimmäisen neljän verokauden aikana. Kahdeksanesta vuodesta eteenpäin tilalla jäädään kumulatiivisessa verokertymässä kokonaisuutena alle sen, mitä täysillä poistoilla on siihen mennessä maksettu. Pitkällä, 15 vuoden aikajänteellä, kokonaisverotus on kuvan mukaan noin kolmanneksen kevyempi täysien poistojen strategiaan verrattuna.

Verotuksen optimointi pitkällä aikavälillä ei ole välttämättä helppo strategia alkuvuosina maksuvalmiuden kannalta. On ymmärrettävää ajatella asioita kuukausien, vuoden tai muutaman vuoden aikajänteellä, jolloin verosuunnittelun näkökulmasta korkeampi poistotahti tuo verotuksellisia hyötyjä. Kuten kuvasta on nähtävissä, kärsivällinen verosuunnittelu kantaa hedelmää pitkällä aikavälillä.

Asiantuntijan hyödyntämisen verosuunnittelussa

Maatilan välitilinpäätöksen analysoinnissa ja verosuunnittelussa on mahdollista hyödyntää asiantuntijaa. Kirjanpitoon ja lakisääteisten velvoitteiden hoitamiseen Neuvoavustusta ei voida hyödyntää. Välitilinpäätöksen analysoinnissa ja verosuunnittelussa sitä voi kuitenkin käyttää.

Teemu Kinnunen

Maatilojen vuotuinen tuloksen vaihtelu voi johtua:

1. Poistopohjan vähäisyydestä
2. Tasausvarauksen käytön rajallisuudesta (enint. 25 000 €)
3. Teuraserien määrän vaihtelusta vuosittain
4. Kulujen ajoittumisesta eri rytmissä vuosien välillä
5. Tuottajahintojen muutoksista
6. Muista kannattavuuteen ja verotettavaan tuloon vaikuttavista tekijöistä

MAASEUDUN
TYÖNANTAJALIITTO

Vuodesta

1945

Vastuullisen
työnantajan
asialla

Liity jäseneksi

tyonantajat.fi

LÄMPÖÄ MAATILALLE OMASTA HAKKEESTA

ETA – automaattiset
biolämpöratkaisut maatiloille.

ETA eHACK & VR 20–500 kW
Hake • Pelletti • Polttopuu

AUTOMAATTINEN
JA HELPPOKÄYTTÖINEN

ETÄOHJAUS
VAKIONA

RATKAISUT MYÖS
SUUREEN TARPEESEEN

SUUNNITTELLU
ASENNUS & HUOLTO

ETA
SUOMI

Patrik Dahlin
Myyjä

patrik@etafinland.fi
050 599 76 45

KATTO- JA SEINÄPELLIT oheistuotteineen

suoraan asiakkaille edullisesti ja nopeasti.

Taipaleen Teräs Oy

Linjalantie 4, 43700 Kyyjärvi
P. 040 823 5938, 0400 661 379

Maaseudun puolesta -kunniamaininta

Vuoden 2026 Maaseudun puolesta -kunniamaininnan saivat **Piritta Syrjälä** (Ylihärmä), **Sanna-Kaisa Tervala** (Hartola) ja **Haurangin nuorisoseura** (Tuusniemi). Kunniamaininnat luovutti Kalajoen Farmarissa maa- ja metsätalousministeri **Sari Essayah**. Palkinnot jaettiin tunnustuksena näkyvästä, vaikuttavasta ja maaseutua sekä maataloutta edistävästä työstä. Kunniamaininnan saaja voi olla henkilö, yrittäjä, yhteisö tai yritys. Seuraavia kunniamaininnan saajia voi ehdottaa toukokuusta elokuuhun ensi vuonna.

Tuotosseurantatiloja palkittiin Farmarissa

Farmarin yhteydessä järjestetyssä tuotosseurantajuhlissa palkittiin 80 keskipohjalaista maitotilaa. Lähes 200 tilaa kutsuttiin vastaanottamaan huomionosoitusta pitkäjänteisestä tuotosseurantatyöstä. Vanhimmat palkitut tilat ovat olleet tuotosseurannassa mukana yhtäjaksoisesti 100 vuotta. Satavuotisen tuotosseurannan rajapyykin saavuttivat Kärjän tilan **Olli Kärjä** ja Vainion tilan **Juha** ja **Virpi Manninen** Kalajoelta sekä Vanhakosken tilan Koivukoski ja Ukskoski mtyn **Jani Koivukoski** ja **Sami Ukskoski** Perhosta. Nuorimmat palkitut tilat ovat olleet tuotosseurantatiloja 25 vuotta.

Keski-Pohjanmaan tuotosseurantakarjat kuuluvat Suomen parhaimmista. Alueen energiakorjattu maitotuotos oli keskimäärin 11 592 kg lehmää kohden, kasvua edellisvuoteen oli 272 kg. Tuotosseurantakarjojen keskipöytä oli 66 lehmää. Keski-Pohjanmaan karjoista 68 % kuuluu tuotosseurantaan.

Sukutilakunniakirjat Farmarissa

ProAgria Keskusten Liitto myönsi Farmari-maatalousnäyttelyssä Kalajoella kymmenelle maatilalle sukutilakunniakirjan tunnustuksena vähintään 200 vuotta katkeamattomana kestäneestä sukupolvien ketjusta, pitkäjänteisestä työstä ja kyvystä pitää tila elinvoimaisena sukupolvelta toiselle.

Vanhin palkituista tiloista oli Vesannolla sijaitseva **Sami** ja **Leena Huuskosen** Huuskolan tila, joka on ollut saman suvun omistuksessa vuodesta 1561. Keski-Pohjanmaalta sukutilakunniakirjat saivat **Harri** ja **Maarit Mäki-Asiala** Mäen tilalta (1593) Toholammilta, **Teemu** ja **Maija Muurauskangas** Muurauskankaan tilalta (1626) Kälviältä, **Timo** ja **Tiina Mäki-Petäjä** Perttilän tilalta (1633) Kaustiselta, **Mika** ja **Leena Hanni** Pietin tilalta (1677) Kannuksesta sekä **Veijo** ja **Riitta Vedenoja** Vedenojan tilalta (1745) Kalajoelta.

Ohjelmalavan parhaat palat

JUONTAJAN NÄKÖKULMASTA

Kalajoen Farmari-maatalousnäyttelyn lavaohjelma sisälsi poikkeuksellisen paljon painavaa ajankohtaista tietoa. Kahdella ohjelmalavalla oli kolmen päivän aikana peräti 60 puheenvuoroa, esitystä tai paneelikeskustelua. Ohjelmalavoilla käsiteltiin maataloutta, politiikkaa, yrittäjyyttä, ruokaa, huoltovarmuutta, vastuullisuutta, käsitöitä, kulttuuria ja viihdettä.

Farmari-lavalla nähtiin maa- ja metsätalousministeri, useampia meppejä, yritysjohtajia ja maatalousyrittäjiä. Eniten yleisön huomiota keräsi avauspäivän viimeinen paneelikeskustelu, jonka otsikkona oli Maatalous mediassa – syytetty vai sankari? Keskustelu nousi heti uusille kierroksille, kun **Mikael Jungner** tokaisi, että sankarin aseman saa sankaritekoja tekemällä. Jungnerin provosoivaan puheenvuoroon sisältyi viesti siitä, että omaa tekemistä on osattava arvostaa. Jos ei itse arvosta omaa työtään ja käyttäydy sen mukaisesti, tarjolla on luuserin rooli.

Valtakunnan julkkisten lisäksi Farmari-lavalla nähtiin monia kotimaakunnan kasvoja. Heidän puheenvuoronsa keräsivät hyvin yleisöä penkkirivistöihin – eikä ihme, sillä oman maakunnan puhujat esiintyivät poikkeuksetta edukseen.

Jouni Ingalsuo

IIINA TAURIJAINEN

Önni Möö ja Peruna Farmarissa

Farmarin kahdessa Önni Möö ja Peruna -pisteessä lapset ja vanhemmat saivat mukavan leikki- ja rentoutumishetken näyttelykierroksen lomassa. Samalla he pääsivät tutustumaan Önni Mööhön ja Perunaan. Pisteiltä sai mukaan Önni Möö ja Peruna -leimakortin, jolla ansaitsi pienen palkinnon leimat kerättyään. Vapinää ja vierailijoita riitti kolmena näyttelypäivänä kiitettävästi.

Sisäleikkiosastolla oli tarjolla hernepussin heittoa. Lisäksi pääsi leikkimään maatalo-aiheisilla leluilla ja leikkimatolla, tasapainoilemaan siiliaskelluskivillä sekä piirtämään ja värittämään. Ulkopisteellä sai upottaa sormensa ja varpaansa hiekkaan. Pisteiltä vanhemmat saivat esitteen, josta pääsi QR-koodilla Önni Möön ja Perunan kotisivuille ja erilaisten puuhien äärelle.

Moni vanhempi oli kiitollinen Farmari-alueen useasta leikkipisteestä ja hengähdystaustasta, joista hyötyivät niin lapset kuin aikuisetkin. Vanhemmat kokivat tärkeänä, että myös lapsille kerrotaan suomalaisesta ruuantuotannosta. Infolehtisen nappasi mukaansa myös useampi varhaiskasvatuksen ammattilainen, joka aikoi hyödyntää materiaalia työssään.

Kristiina Viitanen

IIINA TAURIJAINEN

Tunnelmia näyttelytoimistosta

Työskentelin Kalajoen Farmarissa ensimmäistä kertaa näyttelysihteerin roolissa. En tiennyt mitä odottaa, mutta kaikki odotukseni ylittyivät huolessa – ja pelkästään positiivisesti! Oli hienoa nähdä konkreettisesti, kuinka kuluneen vuoden työ vihdoinkin rakentui oikeaksi tapahtumaksi. **Niina Lampisen** ja **Kirsi Ylitalon** kanssa olemme tiiviisti tehneet töitä koko alkuvuoden ajan yhdessä, mutta etänä, kukin omilta toimipisteiltämme. Vihdoinkin olimme töissä yhdessä, näyttelytoimiston pienessä painekattilassa!

Oli hienoa nähdä, kuinka jokainen työkaveri hoiti oman vastualueensa koko sydämellään, vaikka päivät olivat pitkiä ja raskaita. Olin vaikuttunut, kuinka näppärästi tyhjälle lentokentälle rakentui muutamassa viikossa Kalajoen historian suurin tapahtuma. Siitä kuuluu isoin kiitos koko raksatiimillemme ja kotieläinkentän väelle.

Näyttelytoimistossa säilyi iloinen ja lämmin henki. Näytteilleasettajat olivat tyytyväisiä ja aamupäivien jälkeen toimistossakin rauhoittui niin, että ehdimme vähän käydä aistimassa näyttelyalueen tunnelmaa. Näyttelyvieraita suosi Kalajoen aurinkoinen sää kaikkina näyttelypäivinä. Illojen puheensorina, tuttuja kohtaamiset, hyvä tunnelma ja näyttelyvieraiden into välittyivät myös näyttelytoimistoon. Oli ilo olla osa Farmaria!

Milka Kähtävä

Isokummun Kehräämö Oy,
Sami Kumpulainen

Maatila
Manninen Juha

Farmarin tilakohteissa vilskettä

Kesäkuinen Farmari-maatalousnäyttely oli iso voimain koitos Kalajoen näyttelyalueella, talkoolais- ja taustajoukoissa ja tilakohteissa. Näyttelyn tilakohteiksi saatiin edustavasti eri tuotantosuuntia. Alueen alkutuotantoa oli nähtävillä tekniikasta eläintiloihin, opetukseen, luontopolkuun ja myös jalostavaan toimintaan.

Vierailukohteena oleminen ei ole pikkujuttu

Kohteissa oli ennakoon monenlaista suunnittelua ja touhua normitöiden ohella. Samalla jännitettiin rehuntekoa ja säätilannetta. Vaikka kohteissa vallitsikin jo ennestään hyvä järjestys, paikkoja siistittiin ja järjesteltiin tarkasti.

Somessa ja livenä

Vierailukohteisiin pääsi tutustumaan ennakoon Farmarin somekanavissa ja tilakohteiden omissa somepostauksissa. Tiheästi somettavat yritykset erottautuivat vierailijoiden määrissä edukseen. Livenä tilakohteisiin pääsi tutustumaan näyttelypäivinä. Tautitilanteen vuoksi eläintiloihin ei päässyt käymään suojavarusteista huolimatta.

Vierailijoiden määrä

Yhteensä tilakohteissa kävi noin 800 vierailijaa ja enimmillään yksittäisessä kohteessa huikeat 350 ihmistä. Kohteissa vierailijoiden ja isäntäväen keskustelut olivat paikoin olleet niin mielenkiintoisia, että osa totesi voivansa olla toistekin vierailukohteena. Kulluttajaa oikeasti kiinnostaa, mistä suomalainen ruoka tulee ja tiiloilla näkee, kuinka alkutuotannon työ on sydämen asia.

Isoista isoin kiitos kaikille tilakohteille näyttelyorganisaation puolesta! Pitäkää huolta itsestänne ja toisistanne!

Liisa Koskela

KUVAT: LIISA KOSKELA

Pietilän Peruna Oy

Kalajoen Neliveto Oy

Kiitos Farmari-vieraat ja

Vahvaa asiaa ja unohtumattomia elämyksiä!
Kirsi Ylitähti,
näyttelypäälikkö

Mukavaa yhdessä oloa ja antoisia keskusteluja kasvukaudesta.
Heikki Ojala,
ProAgrian näyttelyosasto

Ammattitaidolla ja yhteen hiileen puhaltamisella rakennettu näyttely!
Anna-Riitta Leinonen,
karjanäyttelyt ja kotieläinlääkäri

Farmarissa pidettiin esillä myös kalatalouden eri aihepiirejä, ja sen äärellä vietetyt messupäivät täyttyivät kiinnostavista keskusteluista, kalajutuista ja lämpimistä ihmiskohtauksista.
Elina Pusaa, kalataloudelliset aiheet ohjelmalavoilla ja kalatalouskeskuksen osastolla

Viikonloppu täynnä asiaa, kulttuuria ja elämyksiä.
Marju Erkkilä,
taloustoimisto

Oli ilo olla osa Farmaria!
Milka Kähtävä,
näyttelysihteeri

Onnistuimme yhdessä!
Jouni Ingalsuo,
Farmari-lavan juonnot

ProAgrian osastolla riitti vilinää, kohtaamisia ja ennen kaikkea hyviä keskusteluja maataloudesta, viljelyn kehittämisestä ja uusista mahdollisuuksista!
Riikka Rinta-aho,
ProAgrian näyttelyosasto

Hyvä tunnelma, tyytyväiset näyttelyasettajat, onnistuneet järjestelyt ja kaunis sää loi yhden onnistuneimmista Farmareista.
Juha Nivala,
ProAgrian osasto

näytteilleasettajat!

Monta rautaa
tulessa, tulossa ja
menossa – hienosti
selvisimme!
Ritva-Liisa Nisula,
järjestön ohjelmat

Monipuolista ja
hyväntuulista
verkostoitumista
maatalouden asian-
tuntijoiden kanssa.
Milla Siltanen,
MKNn ja ProAgrian
osastot

Vipinää ja
vilskettä sekä
iloisia kohtaamisia.
Kristiina Viitanen,
Önni Möö ja Peruna
-lasten pisteet

Kalajoen Farmari
oli mieleenpainuva
kokemus työurallani.
Johanna Parpala,
ProAgrian näyttely-
osasto

Runsa väkijoukko
teki mahtavan
tunnelman.
Jenni Kangastalo,
kotieläinkenttä

Mielenkiintoinen ja
antoisa kokemus
kannatti elää ja kokea,
sillä alkutuotanto tekee
arvokasta työtä evästä-
essään meidät kulutta-
jat. Respect!
Liisa Koskela,
tilavierailukohteet

Hyvä keli toi
väkeä paikalle.
Armi Hotakainen,
kotieläinkenttä

Farmari oli läm-
minhenkinen ja
opettavainen.
Katja Kellokoski,
kotieläinkenttä

Paljon onnistumisia,
iloisia kohtaamisia ja
sujuvaa yhdessä
tekemistä loistavassa
kesäsäässä ☺
Kirsi Leppikorpi,
kotieläinkenttä

Toiminnanjohtaja
Elinä Pusaa
Puh. 050 3094 861
kpkalatalouskeskus@
proagria.fi

**Keski-Pohjanmaan
KALATALOUSKESKUS**

Kutsukaa kalatalouskeskuksen kalatalous-
neuvoja kylään kertomaan ajankohtaisista
asioista. Jäsenmaksuun sisältyy maksuton
neuvontakäynti noin kerran vuodessa.
Ota hyvissä ajoin yhteyttä sähköpostilla
tai puhelimitse.

Kalastuksen harmaaseen talouteen puututaan lakiesityksellä

Maa- ja metsätalousministeriö on lähettänyt lausunnolle lakiesityksen, jolla puututaan kalastuksen harmaaseen talouteen. Hallituksen esityksessä vapaa-ajan kalastajat eivät saisi enää myydä sisävesiltä saatuja saaliita eikä yleiskalastusoikeudella voisi enää harjoittaa kaupallista kalastusta.

Esityksen myötä kaupallisen ja vapaa-ajankalastuksen välinen raja halutaan nykyistä selkeämmäksi. Kalastuslaista poistettaisiin säännös, joka mahdollistaa sisävesiltä pyydetyn vapaa-ajankalastuksen saaliin vähäisen kala- tai rapuerän myynnin suoraan kuluttajille. Jatkossa ensimyynti olisi sallittu vain kaupallisille kalastajille. Merialueilla vastaava rajoitus on jo voimassa. Tavoitteena on parantaa elintarviketurvallisuutta, helpottaa valvontaa, vähentää harmaan talouden mahdollisuuksia ja tukea kaupallisen kalastuksen toimintaedellytyksiä.

Kaupallista kalastusta ei saisi enää harjoittaa yleiskalastusoikeuden nojalla. Yleiskalastusoikeudet rajattaisiin selkeästi vain vapaa-ajankalastuksen käyttöön, johon ne on alun perinkin säädetty. Yleiskalastusoikeus tarkoittaa kalastuslain 7 §:n nojalla harjoitettavaa ongintaa, pilkintää ja viehekalastusta. Kaupalliseen kalastukseen olisi jatkossa aina oltava vesialueen omistajan tai muun kalastusoikeuden haltijan lupa tai elinvoimakseksen kalastuslain 13 §:n nojalla myöntämä alueellinen lupa.

Esityksen taustalla on viime vuoden marraskuussa maa- ja metsätalousministeriölle toimitettu Kalatalouden Keskusliiton, Suomen Vapaa-ajan kalastajien Keskusjärjestön, Suomen Ammattikalastajaliiton, WWF Suomen,

Suomen luonnon-
suojeluliiton, Suo-
men sisävesiam-
mattikalastaji-
en liiton, Maa- ja
metsätaloustuot-
tajien Keskuslii-
ton ja Suomen ka-
lastusopaskillan
yhteisaloite ka-
lastuslain muut-
tamiseksi.

Lähde ja
lisätietoa:

Lakiesitys:

Lohikalojen syys- rauhoitus alkoi 1.9.

Lohikalojen syysrauhoitus joessa ja puroissa on alkanut 1. syyskuuta. Syksyn kalastusrajoituksilla ja -rauhoituksilla suojataan syyskutuisten lohikalojen nousua lisääntymisalueille jokiin ja puroihin sekä kalojen kutu-
rauhaa. Vaelluskalavesistöihin kuuluvien jokien ja jokisuiden verkkokalastuskielto alkoi jo 15. elokuuta.

Verkkokalastus on kielletty vaelluskalavesistöön kuuluvassa joessa 15.8.–30.11. sekä meressä kilometriä lähempänä vaelluskalavesistöön kuuluvan joen suuta 15.8.–31.10. Verkkokalastusta rajoitetaan jokisuilla ja jokialueella, jotta kalat pääsevät nousemaan mahdollisimman vapaasti ylös kutualueilleen. Vaelluskalavesistöllä tarkoitetaan sellaista vesialuetta, jota vaelluskalat, kuten lohi ja taimen, käyttävät keskeisenä vaellustienään tai lisääntymisalueenaan. Vaelluskalavesistöihin kuuluvat myös vaelluskalapitoiset rakennetut joki- ja purovesistöt.

Lohikalojen syysrauhoitus on voimassa joki- ja purovesistöissä 1.9.–30.11. välisenä aikana. Rauhoidusaika koskee taimenta, lohta, siikaa ja nie-

MIKA YLI-SOINI

riää. Poikkeuksen muodostaa järvi-
lohi, jonka rauhoitus on alkanut jo 1.8. Siika on rauhoitettu mereen laskevis-
sa joissa ja puroissa. Nieriän rauhoitus koskee Vuoksen vesistöä. Rauhoi-
tuksella suojataan syyskutuisten lo-
hikalojen lisääntymistä.

Rauhoidetun lohikalan saaliiksi otamisesta voi koitua tuhansien eurojen lasku. Esimerkiksi rasvaevällisen rauhoitetun taimenen merellä tai mereen laskevassa joessa saaliikseen ottanut kalastaja voi joutua korvaamaan kalan suojeluarvon 3 260 euroa. Syysrauhoitus aiheuttaa

lisätyötä kalas-
tusevalvon-
nalle.

Tarkemmat
tiedot kalojen
rauhoidusajoista:

Tarkemmat
tiedot kalastus-
rajoituksista:

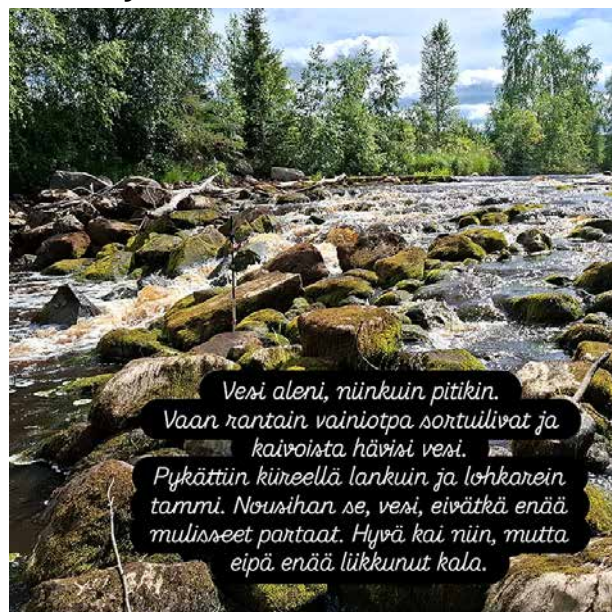
Eero Hakalan kuvatarina Perhonjoelta

*Tavallisehko tarina muuannesta
koskesta...*

*Oli komea koski.
Se nitistettiin.*

Pantaita piti kuivattaman.

Vesi aleni, niinkuin pitikin.

*Vaan rantain vainiotpa sortuivat ja
kaivoista hävisi vesi.
Pykättiin kiineellä lankuin ja lohikarein
tamm. Nousihan se, vesi, eivätkä enää
mulisseet pantat. Hyvä kai niin, mutta
eipä enää liikkunut kala.*

*Vaihtui aika ja aatokset. Vanhaa koskea
kaivattiin - ja suoda kalalle tie liikkua,
sinne tänne.
Sen tähden tuumattiin retusoida
tammettu virran ala.
Toimeenkin tartuttiin.*

Mika Yli-Soini, pj.

Yhteisäluelaki- muutos mahdollistaa osakaskuntien etäkokoukset

Yhteisäluelain muutokset astuivat voimaan syyskuun alusta. Merkittävimmät muutokset koskevat osakaskunnan kokouksen koolle kutsumista ja kokouksen järjestämistä etäyhteyden avulla.

Jatkossa kutsu osakaskunnan kokoukseen toimitetaan kaikille osakkailla lähetettävällä kirjeellä tai julkaisemalla kutsu yhdessä tai useamassa paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Lakimuutoksen myötä kutsu voidaan toimittaa myös sähköpostitse, tekstiviestillä tai muuta tietoliikenneyhteyttä käyttäen sellaisille osakkailla, jotka ovat ilmoittaneet yhteystietonsa kutsun toimittamista varten. Huomionarvoista on, että jokaisen osakkaan on itse huolehdittava, että kutsua varten toimitettava sähköinen osoite on osakaskunnan tiedossa. Etäosallistumista koskevan muutoksen myötä osakaskunnat voivat jatkossa sallia kokouksiinsa osallistumisen tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen, kuten Teams tai ryhmäpuhelut, avulla. Lainmuutokseen sisältyy myös yhteisäluelain käsitteistön yhtenäistämistä, jotta lain soveltaminen osakaskunnan kokouksista olisi käytännössä helpompaa.

Kalatalous- neuvontaa Suomessa 135 vuotta

Kalastustentarkastaja Oscar Nordqvist sekä sanomalehtimies Axel Lilje kutsuivat lehti-ilmoituksella kalastusyhdistystoiminnasta kiinnostuneita kokoontumaan Helsingin Seurahuoneelle 27. huhtikuuta vuonna 1891.

Paikalle saapuneiden runsaan 30 henkilön parissa virisi vilkas keskustelu, jossa kannettiin huolta kansalaisten holtittomasta kalastamisesta. Kansa kun kalasti niin kuin tahtoi, eikä välittänyt olemassa olevista määräyksistä.

Myöhemmin samana syksynä perustettiin Suomen Kalastusyhdistys (Fiskeriföreningen i Finland), jonka seuraaja, vuonna 1978 perustettu Kalatalouden Keskusliitto, juhlii tänä vuonna kalatalousneuvonnan 135-vuotista taivalta Suomessa. Keskusliiton lisäksi kalatalousneuvontaa tekevät sen jäsenjärjestöt eli alueelliset kalatalouskeskukset ja kalastajaliitot.

Ahvenen viemä- -uutuuskirja

Jyri Kuusisalo ja Anne-Maarit Sepling ovat kirjoittaneet uuden tarinallisen tietokirjan Ahvenen viemä: Vuosi kansalliskalan matkassa.

Kurkista kirjan tarinoihin ja ennakkotilaa omasi:

Kalastajankanava.fi

Sivustolta vinkkejä, tietoa, uutisia, opastus- ja kalastusvideoita ja tuotetietoa. Kalastajan kanava on kotimaan kattavin kalastusmedia. Ota seurantaan!

Varrella virran osa 2 (1. osa Tiedotuslehdessä 1/2026)

Näätinkiojalla, Perhonjoen yhdellä tärkeimmistä sivuhaaroista, tehtiin vaelluskalojen elinoloa parantavia kalataloudellisia kunnostuksia elokuussa. Kunnostusta edelsi myös ojan kalakantojen tilaa selvittävä sähkökoekalastus.

Mikä ihmeen sähkökalastus?

Sähkökoekalastus on virtavesissä yleisesti käytössä oleva tutkimusmenetelmä, jolla pyritään selvittämään vesistön kalakantaa. Kalat tainnutetaan sähkökentällä ja poimitaan talteen haaviin. Saaliiksi saadut kalat mitataan ja punitaan, jonka jälkeen ne vapautetaan takaisin kotikoskeensa jatkaamaan eloaan. Koekalastuksen tulokset raportoidaan koekalastusrekisteriin. Säännöllisesti toistuvilla koekalastuksilla voidaan seurata kalakannan muutoksia vesialueella.

MIKA YLI-SOINI

Taimenen elinkierro

Taimen on vaelluskala, joka tarvitsee lisääntyäkseen virtaavaa, riittävän laadukasta vesistöä. Taimen kutee myöhään syksyllä koskialueella olevalle soraikolle. Poikaset

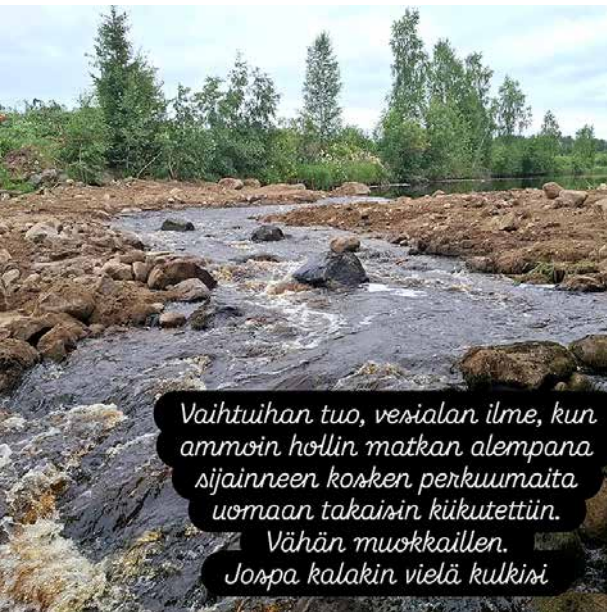
kuoriutuvat keväällä ja viettävät ensimmäiset vuotensa synnyinjoessaan tai puroissaan. Osa taimenista jää pysyvästi kotijokeensa, mutta suurin osa lähtee vaellukselle mereen tai isoille järville, josta ne palaavat sukukypsyyden saatuttuaan, yleensä vuoden parin päästä takaisin synnyinseuduilleen kutemaan.

Kunnostamisen periaatteet

Jotta taimenen elinkierro voisi toteutua mahdollisimman hyvin, pyritään kutu- ja poikasalueiden kunnostamisella saattamaan virtavesialueet hyvään kuntoon sekä pitämään ne kunnossa vuodesta toiseen. Taimen tarvitsee kutualustakseen puhtaita soraikoita sopiviin virtapaikkoihin, ja kiveämällä kosken pohjaa soraikon alapuolelle hieman isommilla murikoilla luodaan poikasille suojaisia elintiloja ensimmäiselle kesälle.

Tuumasta toimeen

Pohjanmaan virtavesiä on yleisesti ruopattu uuteen muotoonsa väkevästi vuosikymmeniä sitten erinäisistä syistä. Nämä uudet uomat ovat pääsääntöisesti menettäneet tuottavuutensa ja tarvitsevat auttavia käsiä kalojen elinolon ja luonnon monimuotoisuuden kohentamiseksi. Onko sinulla tiedossa puroja tai jokien latvavesiä, joissa on yhteys mereen ja veden laatu riittävä? Lähde mukaan virtavesitalkoisiin, puroja kunnostamaan. Luvassa on reipasta ulkoilua, tehokasta hyötyliikuntaa sekä äärimmäisen mielenkiintoista lähiuonnon seurantaa kunnostetuilla alueilla. Kannattaa kunnostaa!

Tonttuja ja Topeliusta

Kyllä sitä kerran kesässä pitää retkellä käydä. Halsuan Maa- ja kotitalousseuran naiset retkeilivät monen vuoden tauon jälkeen. Kauas ei tarvinnut lähteä, kun löytyi mukavia kohteita. Uusikaarlepyyssä vierailimme Kuddnäsän museossa, jossa tutustuttiin Topeliuksen elämään, Juhtakan ravintolassa nautittiin herkullinen lounas, Otto Gärtin tilalta tarttui mukaan kotiin viemiset

sekä Tonttukylässä katseltiin tonttuja, joulukoristeita sekä nukkeja. Mukavaa meillä oli ja ensi vuoden retkeä jo mietitään.

Keski-Pohjanmaan ProAgrian ja Maa- ja kotitalousnaisten ylimääräinen kokous on 28.9. Kokkolassa, kokouksessa äänestetään toisen kerran yhdistymisestä, tule vaikuttamaan. Varsinainen vuosikokous on 2.11. Kokkolassa. Jos yhdistyminen toteutuu, kokouksessa valitaan Pohjanmaan ProAgrian edus-

tajiston ja Maa- ja kotitalousnaisten hallitusten jäsenet Keski-Pohjanmaan alueelta. Jos hallituspaikka kiinnostaa, ole yhteydessä. Myös vuoden 2026 Maa- ja kotitalousnaista etsitään, muista ilmoittaa oma ehdokkaasi 11.10. mennessä. Valinta julkistetaan vuosikokouksessa 2.11.

Mukavaa syksyä toivottaa
Anu Karhukorpi, K-Pn Maa- ja kotitalousnaisten puheenjohtaja

Lähiruoka-päivä 12.–13.9.

Valtakunnallista Lähiruoka-päivää vietetään jo 10. kertaa! Vaikka lähiruokaa on syytä suosia vuoden ympäri, muistathan erityisesti näinä päivinä kiinnittää lähiruuantarjoajiin huomiota ja suosia paikallisia. Muista jakaa tietoa myös lähipiirillesi esimerkiksi sosiaalisen median kautta, jotta Lähiruokapäivä saa mahdollisimman paljon näkyvyyttä!

Vuoden maa- ja kotitalousnainen 2026

On aika valita vuoden maa- ja kotitalousnainen! Kuka on aktiivinen yhdistystoimija, joka on aina hymyssä suin menossa mukana? Onko mielessäsi tekijä, joka jaksaa kehittää ja ylläpitää oman yhdistyksesi toimintaa? Kuka ansaitsee vuoden 2026 maa- ja kotitalousnaisen tittelin?

Tee ehdotuksesi 11.10.2026 mennessä QR-koodin takaa löytyvän lomakkeen kautta. Valittu voittaja julistetaan vuosikokouksessa. Raati valitsee voittajan perustelujen pohjalta – perustelethan ehdotuksesi huolella. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti.

Luonnon monimuotoisuuskohteet kartalle

Etelä- ja Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten LUMOAKOS-hankkeessa etsitään kartalle kohteita, jotka ovat joko valmiita monimuotoisuuskohteita tai potentiaalisia alueita. Kohteita voi tällä hetkellä ilmoittaa rajatuilla alueilla, joista löydät listan hankkeen nettisivuilta: maajakotitalousnaiset.fi/hankkeet/lumoakos-luonnon-monimuotoisuutta-ja-kosteikkoja.

Lisäksi keräämme tietoa siitä, mitä luonnon monimuotoisuus tarkoittaa juuri sinulle ja kuinka hyvin tunnistat sen. Käythän vastaamassa kyselyymme hankkeen nettisivuilla. Halutessasi voit myös ilmoittaa kylä- tai harrasteyhteisösi mukaan hankkeeseen.

Lisätietoja Millalta, puh. 043 825 4284 tai milla.siltanen@mkkn.fi

Aika valita vuoden 2026 järjestöteko!

Onko yhdistyksessä tehty tänä vuonna jokin uusi tai jo perinteeksi muodostunut järjestöteko, joka ansaitsee saada kunniamaininnan? Yhdistysteko palkitaan vuosikokouksessa 2.11.2026 ja jatkaa valtakunnalliseen kisaan. Tee ehdotus 6.10. mennessä:

Seuraa Facebook-sivujamme:
KESKI-POHJANMAAN
MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Tilaa uutiskirje

kirsi.ylitalo@
maajakotitalousnaiset.fi

MKNn
verkkokaupan
järjestötuotteet:

Maa- ja kotitalousnaiset jär-
jestävät luentoja ja opastusta
eri aiheisiin myös verkossa.
Ota yhteyttä Kirsiin, Milkaan
tai Millaan!

HUOM!

Ruoka-asiantuntijan kuulumisia

Tänä kesänä ja syksynä on saatu nauttia hyvästä marjasadosta, ainakin mansikan ja mustikan osalta. Lämpimän toukokuun takia kasvit kukkivat tavanomaista aikaisemmin, mutta onneksi vältyttiin liian kylmiltä kesäkuun öiltä. Pölyttäjiä ei kuitenkaan ollut hirveästi, josta hillan marjasato hie-
man alueella kärsi. Hillaa tuntui olevan tänä vuona enemmän, mitä edellisessä. Metsät ovat olleet täynnä mustikkaa, myös täällä Keski-Pohjanmaalla. Puolukat vielä odottavat kypsymistään ja satokausi on kääntynyt marjakau-
desta omenoihin, juurek-
siin ja sienestykseen.

Milka Kähtävä

Ruoka- ja elintarvikealan hanke käyntiin

Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaiset aloittivat elokuussa yhdessä Kpedun kans-
sa kehittämishankkeen nimeltään RUEL2035: yhteistyölle perustaa. Hankkeen tavoitteena on kartoittaa Keski-Pohjanmaan alueen ruoka- ja elintarvikealan toimijoita sekä alueen lähiruokasektoria, yrittäjyyden ja toiminnan nykytilannetta ja sen mahdollisia kehitysnä-
kymiä. Hankkeen tavoitteena on luoda yhteis-
tä tulevaisuuskuvaa pitempikestoisen strate-
gisen kehittämisen pohjaksi ja parantaa alu-
een ruoka- ja elintarvikealan yrittäjien ja toi-
mijoiden verkostoitumisen, tiedonvälityksen ja liiketoimintalähtöisen yhteiskehittämisen edellytyksiä. Hankkeella on tavoitteena myös lisätä alan ja yritysten yhteistä näkyvyyttä ja arvostusta sekä luoda perustaa alan alueelli-
selle koordinaatiolle. MKN:n osuus hankkees-
sa kestää vuoden 2026 loppuun saakka.

Muista kunnostaa maa ennen istutusta

Syksyn kosteus mahdollis-
taa hyvät juurtumisolo-
suhteet uusille istutuksil-
le. Nyt on hyvä hetki ist-
uttaa puutarhaan uusia
monivuotisia kasveja, kuten puita,
pensaita ja perennoja. Valitsemal-
la oikean kasvin kuhunkin kasvupaikkaan ja kunnostamalla maan
ennen istutusta, varmistat kasvin
menestymisen. Elo-syyskuun aika-
na istutetut taimet ehtivät juurtua
vielä ennen talvea ja ne lähtevät
kevällä aikaisin kasvuun. Kestä-
viä pensaita ja perennoja voi istut-
taa maan routaantumiseen asti.

Kasvi ei menesty huonossa maassa

Aurinkoiselle paikalle valitaan au-
ringossa viihtyviä kasveja ja var-
joon hankitaan varjossa selviyty-
viä kasveja. Myös kasvin menses-
tymisvyöhyke tarkistetaan taimi-
lapusta. Lopullinen menestyminen
ratkaistaan kasvupaikan mullan
ominaisuuksilla. Mullan tehtävä on
pitää kasvi pystyssä ja varastoida
kasvin käyttöön sekä vettä että ra-
vinteita. Maanparannusliien avul-

la on helppo parantaa jo olemassa
olevaa maata. Pensaat tarvitsevat
noin 50 sentin ja hedelmäpuut jo-
pa 80 sentin kerroksen ravinteikas-
ta multaa. Kukkapenkissä multa-
kerroksen paksuuden tulisi olla 30-
40 senttiä.

Älä istuta liian syvään

Useimmat taimet istutetaan liki
entiseen syvyyteen niin, että juu-
ripaakun yläreuna peittyy ohuen
multakerroksen alle. Puita istutet-
taessa tarkistetaan, että juuren-
niska, eli tyven levein kohta, jää
maapinnan yläpuolelle. Myös
muutamat perennat, kuten pionit ja
kääpiökurjenmiekkä, ovat tarkko-
ja istutussyvyydestä eikä niitä saa
haudata liian syväälle, jotta kukin-
ta ei kärsi. Vain jaloruusut ja jalo-
kärhöt istutetaan syvemmälle kuin
mitä ne ovat myyntiruukussaan
kasvaneet. Ne voi istuttaa noin 20
senttiä maapinnan alapuolella.
Näin ne ovat suojassa pakkaselta.

Kastele istutuksia myös syksyllä

Ennen istutusta taimi kastellaan lä-

pikotaisin. Sen lisäksi istutuskuo-
paan kaadetaan vettä: köynnök-
sille 10 litraa, pensaille 20 litraa ja
puille 30-40 litraa. Vesi imeytyy
ympäripyörivään multa- ja hokute-
leeseen kasvia kasvattamaan juuret
syvemmälle. Jos ei sada, myös syk-
syn istutuksia kastellaan vähintään
kerran viikossa.

BIOLAN

8 VINKKIÄ ISTUTUKSEEN

1. Valitse kasvi kasvupaikan valoi-
suuden mukaan. Hedelmäpuut
ja marjapensaat tarvitsevat au-
rinkoa tuottaakseen satoa.
2. Varmista taimilapusta, että va-
litsemasi kasvi on kestävä kas-
vuvyöhykkeelläsi.
3. Kitke rikkakasvit istutuspaikalta
jo ennen istutusta.
4. Paranna istutuspaikan maa-
ta lisäämällä uutta multaa tai
maanparannusliiltä.
5. Kukkapenkissä multakerrok-
sen paksuuden tulee olla 30-40
senttiä, pensaille 50 senttiä ja
hedelmäpuilla jopa 80 senttiä.
6. Jos kasvin juuret ovat kasvaneet
ympyrä taimiruukun pohjalla,
avaa ne ennen istutusta.
7. Useimmat kasvit istutetaan niin
pintaan, että juuripaakun pääl-
le tulee vain ohut multakerros.
8. Kastele kasvi heti istutuksen jäl-
keen kunnolla ja jatka kastelua
poutakausina.

Biolan Oy

Mikä on aito keskipohjalainen perinneruoka?

MKN Keski-Pohjanmaa etsii keski-
pohjalaisia perinneruokia. Kerro lo-
makkeen kautta oma ehdotukse-
si siitä, mikä ruoka tai raaka-aine
kuvaa mielestäsi parhaiten keski-
pohjalaista ruokakultaa ja on

mielestäsi aito keskipohjalainen
perinneruoka?

Voit kertoa myös oman ruoka-aihei-
sen tarinasi. Jaamme nimettömästi
tarinoita vuoden 2026 aikana Maa-

ja kotitalousnaisten Facebook-
sivustolla. Kaikkien vastanneiden
kesken arvotaan MKN-tuotepaketti
Kokkolassa 2.11. vuosikokouksessa.

Kysely on auki 28.10.2026 saakka.

Jukkola Food Keski-Pohjanmaan Maistuva maaseutuyritys 2026

KIRSI YLITALO

Keski-Pohjanmaalta maakunnallisen Maistuva maaseutu -tunnustuspalkinnon sai Jukkola Food Oy. Maa- ja kotitalousnaisten, MTK:n ja Lomalaitumen järjestämään kilpailuun osallistui yhteensä 60 yritystä 16 maakunnasta. Kilpailu nostaa esiin maaseudun upeita makuja, laadukkaita raaka-aineita ja ruokaelämyksiä tuottavia yrityksiä. Tänä vuonna palkittiin erityisesti rohkeita uudistajia. Valtakunnalliset palkinnot ja maakunnalliset tunnustuspalkinnot myönnettiin Farmari-maatalousnäyttelyssä Kalajoella.

Jukkola Food Oy on maidontuotantoperinteitä edustava lohtajalainen perheyrittäjä, joka valmistaa artesaanilaatuisia meijerituotteita vähittäiskauppareille koko Suomeen lähialueen maidosta. Tuotantoketju on lyhyt ja läpinäkyvä. Yritys työllistää ja tukee paikallisia tiloja ja vahvistaa alueen elinvoimaa. Toimintaa kehitetään rohkeasti nykypäivän tarpeisiin. Yritys on perustettu vuonna 1994 ja toimintaa on jo toisessa sukupolvessa. Yritystä luotsaavat nykyisin **Eveliina** ja **Paula Jukkola**. Jukkola Food Oy:n hallituksen puheenjohtajana toimii **Janne Jukkola** ja toimitusjohtajana Eveliina Jukkola. Meijeri sijaitsee Lohtajalla Kokkolassa.

Ylijäämämaidosta menestystarinaksi

Jukkolan tarina sai alkunsa vuonna 1991, kun veljekset **Kyösti** ja **Veikko Jukkola Eija** ja **Paula** -vaimoineen pohtivat, miten hyödyntää lypsykarjatilojensa ylijäämämaidon. Ratkaisuksi löytyi perinteinen suomalainen herkku, leipäjuusto. Valmistus alkoi vaatimattomasti kotiloissa. Tuotteelle löytyi nopeasti kysyntää ja näin lähti liikkeelle Jukkolan Kotijuustola.

Menestyksen myötä toiminta kasvoi vauhdilla. Leipäjuuston rinnalle kehitettiin uusia tuotteita, kuten jogurtteja, kypsytettyjä juustoja ja voita. Vuonna 1994 yritys otti merkittävän harppauksen eteenpäin ostamalla Lohtajan vanhan osuusmeijerin. Kunnostettuun meijeriin siirtynyt tuotanto toi lisää mahdollisuuksia ja yrityksen nimeksi vaihtui Jukkolan Juustola.

Kasvava kysyntä osoitti, että Jukkolan tuotteille oli tilausta. Pian oman tilan maito ei enää riittänyt, vaan raaka-ainetta alettiin hankkia myös lähialueen maitoiloilta. Näin pienestä perheyrittäjästä alkoi kasvaa vahva ja tunnettu juustola, jonka perusta rakentuu laadukkaalle maidolle, perinteitä kunnioittavalle osaamiselle ja rohkealle yrittäjyydelle.

Pyörät pyörivät jatkuvasti

Tänä päivänä Jukkola Food keskittyy puhta-

Eveliina ja Janne
Jukkolan Jukkola Foods
Lohtajalta palkittiin
Keski-Pohjanmaan
Maistuva maaseutu-
yrityksenä Kalajoen
Farmari-näyttelyssä.

seen lähiruokaan, vähäiseen tuotteiden käsittelyyn ja aitoihin makuihin. "Raaka-aineiden alkuperä paikallisilta tiloilta, niiden kunnioitus tarkoitusta palvelevassa alkuperäisessä muodossaan ja ylipäätään paikallisuus Lohtajalla ovat isoja toiminnan kulmakiviä. Uusia tuotteita kehitetään pidempään valikoimissa olevien rinnalle, ja esimerkiksi tänä vuonna isommin lanseerattu Jukkolan täysmaitorahka on otettu hyvin vastaan kuluttajien keskuudessa," kertoo Eveliina Jukkola.

Tällä hetkellä Jukkola Foodissa valmistau-

dutaan vuoden isoimpaan sesonkiin, joulun. Parhaillaan valmistetaan goudia ja muita juustoja kypsytymään juhlaa varten. Vuoden jälkimmäinen puolikas sujuu kiireisissä merkeissä joulun valmistautuen.

Onnittelemme lämpimästi voittajia ja toivotamme menestystä tulevaisuutta!

Kirsi Ylitalo